

Kringelfjords-Nytt

Nov-10

Nyheter och information
för dej som bor i
Kringelfjorden
— eller gästar

**SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN**

24:e årgången 1986 – 2010

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommar nummer

Rast vid Oskarstugan
Långfjället/Grövelsjön
Foto: H.Forsslund

**VÄLKOMMEN TILL
VINTERN 2010/11**

www.kringelfjordens-stugby.se

Dina bästa konferenser/kickoffs har du framför dig!

- alltid spännande konferensmiljöer - "get together-program"- teambuilding

FJÄLLEN

LISSABON

MADEIRA

STOCKHOLM

NÄRA STOCKHOLM • GOTLAND • FJÄLLEN
UTLANDET: LISSABON • MADEIRA • SPANIEN

www.bergodahl.se

- allt du behöver för lyckade konferenser/kickoffs

Slå mig gärna en signal på 08-20 76 74 så berättar jag
mer om vad vi kan göra för ditt företag

Hans Forsslund

Aktiv konferens sedan 1991
BERG & DAHL®
SPORT•KONFERENS•ÄVENTYRSRESOR

Mitt i Byn

www.idrefjallenssport.se

0253-203 08

OSLAGBARA
Barnfamiljserbjödanden!!

SKIDUTHYRNING
SPORTBUTIK
SKIDSERVICE
LOGI

SKOTERUTHYRNING
Även guidade turer

Foto: G Forsslund

Äntligen får vi ta på skidorna igen!

Hej alla läsare.

Välkomna till ett nytt nummer av Kringelfjords Nytt. Och välkomna till ännu en härlig vinter i Särna, Idre, Grövelsjöfjällen.

När jag skriver detta är det i början av november och jag har precis kommit hem efter att flackat runt ett par veckor i varma Portugal.

Det kändes lite motigt när man klev ut i det senhöstruggiga vådret på väg till långtidsparkeringen på Arlanda.

Men jag blev genast lite gladare när jag kom på att det bara var två veckor tills nästa resa upp till stugan och ett som vi hoppas vinterfagert Kringelfjorden. Den vetskapen gjorde tillvaron betydligt mer uthärdlig.

Hoppas att du bästa läsare, har haft en lika härlig sommar som jag och min familj har haft.

Det har varit en smått fantastisk sommar som började med att jag fick göra ett "Expedition Robinson"-program i ytterskärgården utanför Trosa med deltagare från 18 olika nationer. Sedan blev det en vecka på Gotland som har en underbar natur närbesläktad med fjällens. Efter Gotland bar det av till Kringelfjorden för ännu en underbar Kringelfjordsommar.

Jag har som de flesta andra föräldrar som kommit upp lite i åren fått uppleva att barnen flugit ut och sommarboet blev lite tommare under några år. Men nu sedan några år tillbaka har barnen återvänt och vi gör gemensamma små äventyr sommar som vinter igen.

Och visst finns det efter alla år fortfarande nya guldkorn att hitta häruppe.

I somras hittade vi ett ännu ett nytt paradiset som faktiskt ytters förtäro besöka.

Det kunde vi utgå ifrån eftersom området saknade eller hade knappt skönjbara stigar.

Jag tror inte jag överdriver om jag påstår att det är ett av de absolut vackraste områdena häruppe. Mitt sämre jag säger att jag skall hålla tyst och inte berätta var detta paradiset ligger, men mitt bättre jag vill så gärna berätta och dela med sig så jag kan glädja även andra naturintresserade och skönhetsörstande medmänniskor. Jag avslöjar dock inte mer, i alla fall inte just nu utan spar detta guldkorn till sommarnumret.

Men nu är det vinteraktiviteter som gäller.

Förra vintern bjöd för andra året i rad på ett väl tilltaget snötäcke. Vi nyttjade spåren runt Kringelfjorden lite mer än vanligt och faktiskt även milspåret även om det endast var uppkört med skoter.

Skoteråkarna visar altmer hänsyn.

Trots att det blir fler och fler skotrar så är det glädjande att konstatera att buskningen minskar. De nya moderna fyrtaktskotrarna luktar dessutom betydligt mindre, men många med mej har fortfarande kvar sina gamla tvåtakare.

När man bara använder skotern några få gånger om året så känns det lite tufft för plånboken att investera i en ny skoter. Men jag får väl försöka att inte köra så mycket i närområdet för att inte fördräva fjällluften för mycket de få gånger jag nyttjar skotern.

Detta nummer av Kringelfjordsnytt kommer förutom nyheter från Särna-Idre-Grövelsjöfjällen handla rätt mycket om vår närmaste grannby, Särnaheden. En av de äldsta och en gång en av de mest betydelsefulla byarna i området. Jag tycker det är både roligt och intressant att forska lite områdets kulturhistoria och få veta i alla fall något lite om hur man levde och arbetade häruppe. Oftast är det besökare utifrån som återberättar om livet häruppe, men nu har jag fått hjälp med texter och bilder av mina vänner "De två Elons", Elon Hedlund och Elon Andersson.

Jag har även lyckas hittat ytterligare en person med gott minne, Leo Einarsson, en god berättare med glimten i ögat. Han delar med sig av ett bardomsminne från Héa. Leo bor större delen av året i sin fåbodstuga Nysättersvallen intill Vedungsfjällen i Särna.

Det är egentligen väglöst land och han har tre kilometer till den lilla byn Öjvassla där han har bilen när vådret och väglaget inte tillåter att han på ettans växel skumpar sig upp till stugan på Nysättersvallen.

Leo har bjudit mig att komma upp till till Nysättersvallen i sommar.

— Jag har en stuga du kan låna, för det är bäst att du stannar över. Jag har mycket att berätta se! sa Leo Einarsson.

Hans

SPONSORER I DETTA NUMMER:

ABRIS Sjö & Snö	- Särna
Berg & Dahl	- Stockholm
BRÖTAS	- Särna- Idre
Elo Trading	- Särna
Emeretssons Gräv & Entr.	- Idre
Falks Räddningskår	- Särna- Idre
Fjärtervålens skidanläggning	- Särna
Fastighetsbyrån	- Mora
Grövelsjöns Fjällstation	- Grövelsjön
Harryssons Rörservice	- Idre
Ica Idre Bua	- Idre
Idre Bygg & Järn	- Idre
Idrefjällens Sport	- Idre
Jones Elservice	- Idre
Coop-konsum	- Särna- Idre
Kurvans tyg och kläder	- Idre
Shell	- Idre
Särnaffärn	- Särna
Fjällpumpen	- Sälen
Skidoo- & Lynxhallen	- Idre
Stråkens El	- Idre
Walls Åkeri	- Särna

NYHETSKÄLLOR:

Källorna för nyhetsartiklarna i denna tidning kommer till stor del från Falu Kuriren.

(Någon från Dala Demokraten).

Artiklarna är omskrivna av upphovsmannarättsliga skäl, men själva nyhetsinnehållet är korrekt återgivet.

Kringelfjords Nytt i färg
finns på hemsidan
www.kringelfjordens-stugby.se

En trevlig vintersäsong önskar:

Hans Forsslund och
Kringelfjordens Samfällighetsförening

KRINGELFJORDEN NYTT
Redaktör och ansvarig utgivare:

Materialadress:

Hans Forsslund
Kringelfjordens Samfällighetsför.
Klockvägen 4
135 55 Tyresö.

Telefon: 070-683 78 44

Kringelfjorden 0253-160 19

Fax: 08-24 33 14

E-post: hans@bergodahl.com

www.kringelfjordens-stugby.se

Grövelsjöns Fjällstation

www.svenskaturistforeningen.se/grovelsjon

Fjällstationen har inga direkta nyheter för säsongen men de gamla räcker mycket långt, - se bara nedan!

Lugn och ro, frisk luft och ett varmsamt nyttjande av naturen präglar verksamheten här, 816 meter över havet på Långfjällets slutning. Miltals med leder och spår gör det tryggt och lättillgängligt. Barnen trivs tillsammans i skidleken och Björnligan.

Från restaurangens panoramafönster ser du ut över gränsfjällen mot Norge. Den säregna naturen har inneburit att flera naturreservat och nationalparker bildats både på norska och svenska sidan om gränsen. Det är naturområden som fjällstationens guider känner väl och gärna visar dig.

Fjällstationen är kanske världens mest miljövänliga bergsanläggning. Fjällstationen har gjort sig förtjänt av märkningen Svanen. Restaurangen kan utöver utsikten ståta med högklassiga ekologiska råvaror som bekräftas med en märkning från KRAV. Bekräftelsen på högsta tänkbara kvalitet i andra delar av utbudet ges också genom märkningen Naturens Bästa.

Fjällstationen är också känd för lärorika och spännande temaveckor och kurser. Familjer, seniorer, fotografer och singlar är några av alla som är välkomna till sina egna specialveckor. På fjällstationen finns också ett Spa med kurbad och behandlingar. Programmen hittar du på hemsidan.

Idre Fjäll

www.idrefjall.se
NYHETER PÅ IDRE FJÄLL

Ny skidskolegrupp för småbarn och föräldrar

Idre Fjälls skidskola startar i vinter en ny skidskolegrupp där små barn på 3 år tillsammans med sina föräldrar får lära sig grunderna i skidåkning. Mamma och pappa lär sig hur man får en bra första upplevelse i skidbacken med tips från utbildade skidlärare.

Ny asiatisk restaurang

Nu i vinter öppnar den nya restaurangen Café Asien på Idre Fjäll. Det blir mat från olika delar av Asien i en ny miljö i centrumhuset.

Intersport Park

En av vinterns fetaste nyheter är att Intersport tillsammans med Idre Fjäll gjort en park makeover. Det blir nya hopp, längre räckten och full fart i Intersport Park.

Ski in/ride out

Med Sveriges högst belägna stall är det populärt att hänga med Östen ut på ridturer från Idre Fjäll. I vinter börjar Östen med ski in/ride out.

Det innebär att du åker slalomskidor ända fram till stallet och rider direkt ut. Skor lånar du i stallet.

Skidskattjakt

Hela familjen är välkommen på skattjakt runt fjället med skidor under fötterna. Ni tar er runt i alla väderstreck och svarar på rebusar och frågor för att hitta till skatten.

Skicrossbana

Nu kan du utmana dina vänner och familj i en helt ny skicrossbana full av hopp och velodromer.

Intersport Square Park

På torget omgärdat av restauranger, reception och butiker kommer det i vinter att finnas ett railset med boxar, rails och annat kul för alla som inte tröttnat trots att backen har stängt för dagen.

Ågarbyte på skidshopp

De förra ägarna, Janne och Karin har inte övergivit oss, utan kommer att fortsätta arbeta här under högsäsongsveckorna.

Vårdshuset satsar i år på Viltkvällar

med å la carte servering av läckra rätter från skogens skafferier.

Fjäter-Valles skattjakt

och annat kul för de små barnen kommer att komma finnas i veckoprogrammet framöver, lovar Åsa och Lallo.

Ny design av snöparken

Vi har anlitat Christer Persson att designa snöparken i vinter, Christer har designat många av fjällvärldens parker och vi hoppas att få en bra och också lättskött park så att vi klarar att hålla kvalitén på den också.

Fjätersvålen

www.fjatervalen.se
NYHETER I FJÄTERVÅLEN

Fjäter-Valles Skogsslinga,

där barnen redan hittat fina off pist slingor mellan träden har vi glesat ur så att även en vuxen ska kunna följa med. Åk lugnt så hinner du kanske se fjällskogens djur!

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare

Största utbudet av fjällstugor,
villor, bostadsrätter och tomter.

Välkommen till vårt kontor i Idre

Funderar du på att sälja,
erbjuder vi bl.a:

- Kostnadsfri värdering
- Utställning och presentation av våra försäljningsobjekt på vårt kontor vid Swedbank Idre och på Idre Fjäll.
- Internetpresentation
- Snabb visningsservice
- Bud-on-line för bästa pris
- Trygghetsförsäkring mot dolda fel
- Miljöcertifiering enl ISO 14001

Swedbank

Fastighetsbyrå

fastighetsbyran.se

0253-201 80

fastighetsbyran.se

Särnaheden

- en av Sveriges vackrast belägna byar

Bilden är ett gammalt vykort, antagligen tagen tidigt 50-tal.

Fotograf: okänd

Särnaheden var en tid på 1700-talet den näst största byn i Norra Dalarna efter Särna, faktiskt större än Idre.

Enligt skattelängder finns dokumentation att Särnaheden hade bofasta innevägnare redan på 1500-talet. Särna har en ännu äldre dokumentation vad gäller bofasta. Socknens namn nämns i skrift första gången 1378 i en skriftlig urkund från Kung Håkan av Norges hov; "En smed, Hallvard och alla hans grannar som i Särna bo, har ej erlagt sina skatter".

I slutet av 1500-talet fanns i Särna, Heden och Idre 15 gårdar. Särna tillhörde på den tiden Norge.

Den 24 mars 1644 erövrade äldalsprästen Daniel Buscowius Särna i en oblodig kupp. När Buskovius med sin arme knackade på i de enkla boningarna i Särnadalen och "erbjöd dem gudstjänst, lag och rätt, lika med Sveriges öfriga invånare om de svuro den svenska konungen sin trohet". Men om detta icke antogs, skulle han hemsöka dem med eld och svärd.

Särningarna tyckte för sin del att det kvittade dem vad den kung man varken såg eller hörde något från hette, så inte en blodsdroppe spilldes.

Förvärvet och gränsdragningen bekräftades officiellt först genom 1751 års gränsreglering.

Särnaheden en av Sveriges vackrast belägna byar.

Min vana trogen fortsätter jag att gräva i bygdens kulturhistoria och den här gången handlar det om Särnaheden. En by som naturligtvis har en speciell plats i mitt hjärta. En by som förutom sin skönhet rymmer många trevliga minnen.

Vår grannby Särnaheden har vi Kringelfjordare ofta ett speciellt förhållande till.

Vi häpnar över landskapets skönhet varje gång vi når backens krön och fjordar, vildmark och fjäll breder ut sig miltals. Lika vackert sommar som vinter.

En vy som fastnar både på näthinnan och i hjärtat och som räcker ut armarna mot oss och välkomnar oss "hem" igen.

Många av äldre Kringelfjordsbor har säkert som jag suttit runt Seveds & Anitas köksbord otaliga gånger för både en snabbfika och middagar på Hea. Vårt uppskattade "byfogde par" som skötte Kringelfjorden åt oss under många år.

Seved & Anita gick tyvärr bort alldeles för tidigt men än i dag tittar jag upp mot deras gård varje gång jag passerar och minnen av olika slag dyker upp.

BRÖTAS AB

Hjälper dej med allt inom bygg, snickeri och grundarbeten

Kontakta oss på tel: 070-684 54 50 Mvh. Dan Spånberg

Brötas AB • Domänslingan 2 • 790 90 Särna

KNAPPGÅRDEN I VINTERSKRUD
Foto: Knappgården

Knappgården

I dag har vi våra årsmöten i Särnahedens trevliga bystuga men under många år hade vi dessa på Héas stolthet underbart vackra Knappgården med anor ända från 1600-talet. Inte bara årsmöten utan under ett antal år även "Kul i jul" en gemensam fest för Kringelfjordsbor och Hedningar som jag tillsammans med min familj och Seved och Anita anordnade mellan jul och nyår.

En fest med middag, underhållning, slådturer med häst, tävlingar och massor av lotterier. Allt till självkostnadspris, eller snarare sagt under självkostnadspris då nästan alla de otaliga lotteri och tävlingspriserna var skänkta. Jag tror sällan man sett lotterier med så mycket vinster till de yngre deltagarnas stora förtjusning. Det sista året med kul i jul höll vi dock till i bystugan då Knappgården var till försäljning.

Buskoviusstenen

Vi som färdas efter vägen mellan Äldalen och Särna har säkert sett stenen otaliga gånger. Stenen står strax söder om Bunkris en par meter hög stenstod på vänster sida. De flesta av oss har säkert passerat den utan att stanna och läsa var där står. På nästa sida avslöjar jag texten på stenen.

Buskovius sten. Foto: Älvdalens Kommun

Buskoviusstenens text:

"HÄR TALADE ENLIGT SÄGNEN ÄLVDALSKAPLANEN DANIEL BUSKOVIVUS TILL SITT MANSKAP VID TÅGET MOT SÄRNA SOM INTOGS I MARS 1644. TILL MINNE RESTES STENEN 1925"

För ca sextio år sedan fanns i Särnaheden 51 hushåll där alla hade djurhållning med kor och många hade även egen häst för timmerskogen och naturligtvis den viktiga gårdsgrisen.

I dag finns på Heden endast 35 gårdar med bofast befolkning kvar och ingen har annan djurhållning än ridhästar och får.

Med sitt vackra läge och för sin bördiga mark blev det efter Särna Särnaheden det ställe man först bosatte sig på. Något som man lätt förstår när man står högst upp i den vackra byn och ser den gudomliga utsikten över Hedfjorden med Stådjan och Nipfjället i fonden.

Stenåldersboplats på Särnaheden

Så sent som i september i år hittade man en järnåldersgrav nära ett fritidshus. Graven tyder dock inte på att Heden hade bofasta på järnåldern utan det var troligen jägare och fiskare som följt älvdalen upp från Siljansbygden.

De äldsta tidigare fynden efter boplatser i Särna socken är daterade till 1800-2500 f.kf. och utgörs av stenyxor

och spjutspetsar. Fynden är gjorda vid Fuluälven och Fjätälven och nu har man alltså även hittat en järnåldersgrav på Särnaheden.

Särna Hedlund

Särna Hedlund är väl Särnahedens mest kända innevärdare genom tiderna. Detta trots att hans skidbragder utspelade sig långt före de flesta av oss kom till världen.

Per-Erik "Särna-Hedlund" Hedlund", född 18 april 1897 i Särnaheden i nordvästra Dalarna, död 12 februari 1975, var en svensk längdskidåkare.

Särna Hedlund bodde i den lilla stugan direkt till vänster vid infarten till den gård Seved Ebers bodde i. (För er som inte vet var Seved bodde så blir det andra gården på höger sida när man kommer från Kringelfjorden och passerat högsta höjden på Héa). Särna-Hedlund vann OS-guld på 50 kilometer längdskidåkning i olympiska vinterspelen 1928 i Sankt Moritz i Schweiz. Inför OS 1928 sydde kvinnor i Särna en vit skiddräkt för Hedlund att tävla i. Eftersom han lyckades så bra i OS, ansågs dräkten medföra tur.

Redan 1922 åkte Särna Hedlund Vasaloppet

som då vanns av Ernst Alm från Norsjö...han åkte förbi oss i Evertsberg när vi fick lite mat så ingen hann "ikapp'en" sa Per Erik.

1928 delade Per Erik och Sven Utterström på medaljen som det vart mycket bråk omkring, trots att de bägge gått i mål i armkrok så dömdes Per Erik som segrare, vilket ändrades fram och tillbaka men med kungligt tillrop delades till slut medaljen.

Per Erik var den urstarka skogsarbetaren som på lördagen före de gamla Vasaloppen skidade till starten i Sälen från Särnaheden.

På ett SM i Falun åkte de en felmärkt bana, Per Erik kom först i mål men det var fel så innan dagen var slut hade han åkt 10 mil som vinnare.

Femmilen vid olympiaden i S.t Moritz vann Per Erik och 1928 fick han Dagbladets bragdmedalj.

SärnaHedlund - guldolympier

Lennart Österlund på SRT i Falun gör en dokumentär om Per Erik Hedlund, "Särna Hedlund" från Särnaheden i Norra Dalarna, året är 1967.

Per Erik skulle fylla 70 år och åkte fortfarande skidor i fjällen som fisk-euppsyningsman kring sjösystemet i Storådalen för Domänverket som ägde fiskevattnen i denna fjällvärld.

Per Erik var den urstarka skogsarbetaren som på lördagen före de gamla Vasaloppen skidade till Sälen från Särnaheden.

Bilderna ovan (utom bilden högst upp) är tagna 1967 i Hedlunds fåbostuga på Foskdalsvallen och kommer från RTPK Radions och Televisionens Pensionersklubb i Falun "Österlunds minnen".

Lilla stugan överst är SärnaHedlunds stuga på på Särnaheden.

SärnaHedlund Arkivbild

STRÅKENS EL AB

TEL. 0253-202 65
FAX. 0253-202 99
MOB. 070-338 15 28

IDRE

Utför allt i EL

Vi säljer även
Cylinda vitvaror

Begär gärna offert/broschyer

STRÅKENS EL AB

!! SNABB SERVICE !!
LARS-ÅKE: 070-338 15 28

Särnaheden – byn som hägrade

En liten berättelse om vedermödorna att ta sig dit

Ljusa barndomsminnen berättade av Leo Einarsson

Foto från Falu Kuriren 27 dec 2000

För ett antal år sedan utlystes en tävling om vilken by som är vackrast i vårt land. Klövsjö i Jämtland blev framröstad att få epitetet, men troligen hade ingen tänkt på att lämna förslag på Särnaheden.

(Kanske skall Klövsjöborna vara glada för detta).

För Särnaheden, eller "Hea", som byn i dagligt tal kallas, är onekligen väldigt vackert belägen med utsikt över sjöar, skogar, berg och fjäll.

Särnaheden, nära men ändå långt borta

För oss småpojkar som växte upp i norra utfarten av Särna var Särnaheden alltid något som låg nära men ändå långt ifrån, ett ställe som vi hört talas om och gärna ville besöka. Vi visste att det var där han bodde, han, den store och omtalade - skidkungen. Han som erövrat Sveriges första olympiska guldmedalj långt borta i världen i en ort med ett konstigt namn, Sankt Moritz eller något. Pappa hade berättat att detta hände sig år 1928 och att skidkungen vunnit femmilan med närmare en kvart före närmaste man.

Det tog många år innan vi fick äran att besöka Särnaheden, detta underbara ställe på jorden. Men vi småpojkar, och även äldre för den delen, brukade samlas nere vid landsvägen och vinka av GDG-bussen när den for norrut på kvällen. GDG stod för bussbolagets namn och betydde Göteborg-Dalarna-Gävle.

Bussen var en brandgul farkost med lång motorhuv som längst fram var försedd med två rör där det alltid brukade hänga en eller flera cyklar fastsurrade.

Inte åka på vägen

Det kan ha varit julen 1944 eller däromkring, då en liten yngling fått sina första skidor i julklapp. Julklappen åtföljdes av en sträng förmaning om att inte åka ut på landsvägen med skidorna. Inte på vägen - men till vägen för att vinka av bussen - det hade ingen sagt något om!

Där stod han nu, en liten parvel på fem till sex år, på en hög snöplogkant och vinkade glatt till bussen som just skulle passera. Då hände det som inte fick hända! Skidorna gled i väg. Ut på vägen och framför bussen. Folket i bussen skrek och chauffören var förtvivlad. När föraren fått stopp på ekipaget rusade han ut för att ta reda på resterna av pojken som hamnat mellan hjulen. Tack och lov hade motorfordonen hög markfrihöjd vid den här tiden och när chauffören kom springande bakom bussen möttes han av en arg blick från en absolut oskadad pojke som under det han kravlade sig upp, hytte med näven och ropade:

- jäklar annacka i dig, gubbe, om du kört sönder skidorna mina! Chauffören blev så glad att han tog upp en tiokronorssedel och gav pojken!

Tolkning

Tiden gick och småpojkar vid norra utfarten, eller Naglarbyn som området också kallades, växte upp. För att komma något närmare Särnaheden fick vi en fix idé.

Vi skulle tolka på pjäxsulorna efter bussen! Ett företag som visade sig vara lättare sagt än gjort!

Vid den här tiden, i slutet av 1940-talet, fanns mycket hästar i bygden och som ni vet lämnar hästarna, till skillnad mot bilarnas hästkrafter, väl synliga och stora högar av förbrukad energi efter sig på vägen.

Tolkningen slutade alltid efter några hundra meter mot en dylik stor, fastfrusen hög. Vi virvlade, likt senare tiders Tom och Jerry, flera varv och sedan in i snödrivorna!

Kanske skulle det gå bättre att tolka i de med ratt och medar försedda bobarna? Så fort bussen startat sparkade vi oss fram från den sidoväg som fanns vid busshållplatsen.

Den frenesi vi använde oss av för att hinna få fatt på bussens bakre kofångare skulle gjort nutidens bobsleighåkare fulla av beundran! Eftersom bobarna hade lättare att passera de ihopfrusna högarna av begagnat hö och havre var det inga som helst problem att komma upp till Stormyrbacken.

Forts på sid 10

Artikelförfattaren Leo Einarsson på 40-talet vid en hässa i Särna

Välkommen till

ICA
Supermarket
Idre Bua

Den vänliga butiken

—med BANK och MINUTEN
i samma hus

Här hittar du:

- Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD
- CHARKAVDELNING med grillat
- SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning
- IDREKORV & RENKÖTT
- Eget BUTIKSBAGERI med CAFÉ
- TÅRTOR på beställning
- SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

- Vi är ombud för:

Bra råvaror till bra
pris är kockens
bästa recept!

ICA IDRE BUA
hjälper även dig att
lyckas i köket.

Fräscha frukt, kött
och
grönsaksdiskar är
en självklarhet
hos oss!

ÖPPET ALLA DAGAR

MÅND — FRED
09.00 — 19.00

LÖRDAG
09.00 — 18.00

SÖNDAG & HELGDAG
12.00 — 18.00

Välkomna!

Forts. Byn som hägrade...

Gammal hederlig bob...

Fem bobar i bredd var max.

Med sex bobar blev transporten för bred och risken blev överhängande att chauffören skulle upptäcka fripasagerarna i backspegeln! När det brandgula bussmonstret segat sig upp på backkrönet på tvåans växel släppte vi taget och vände bobarna mot Naglarbyn igen och gled lättvindigt ända hem, en sträcka på cirka två och en halv kilometer.

Konstig färg

Även om Särnaheden är oändligt vackert belägen var det ingalunda det vackra läget som gjorde det största intrycket vid de första besöken. Nej, mycket större intryck gjorde det hus som var målat i en obestämbar färg. Om man tänker sig att man blandar lingo och blåbär i tjockmjölk och rotar omkring detta till en jämn röra. Med just den färgnyansen man då får fram var hela huset målat. I högsta grad iögonfallande och unikt.

Cykelfika

Min far arbetade några somrar med att sätta upp vägräcken i Grötholberget väster om Idre.

Under sommarloven bodde jag ofta med honom. Ibland hade han ärende hem till Särna och då blev det cyklar som utgjorde fortskaffningsmedlen de fyra milen. Far på en grön cykel av märket Vauxhall med fack för pump, solution och gummilappar under pakethållaren.

Dessutom några enkla verktyg, väl inlindade i en tygtrasa, för att förhindra skrammel på de gropiga grusvägarna. Själv åkte jag på mors gamla Husqvarna med helgjuten ram och med sitsen nedsänkt i nedersta läge för att nå ner till pedalerna i trampelaget närmast vägbanan.

Vår första anhalt brukade bli Älvros, där vägen mot Sörvattnet tar av. På en röd liten byggnad på översidan av vägen fanns en skylt med inskriptionen "Drick Pommac - väl avkyld" Med mindre stil stod det "Inreg varum". Sittande på väggkanten brukade vi åtlyda uppmaningen genom att dela på en flaska. Huruvida den var väl avkyld minns jag inte, men försvinnande god var den. Mäntro om det var tillsatsen av "inreg varum" som gjorde den så god? var min sista tanke innan vi drog vidare mot Särnaheden.

"Åk på vägens vänstra sida annars kan du ont få lida". Sällan var vi längre än en halv meter från väggkanten på vår färd söderut. Pappa hade en skorem av läder knuten på baknavet. Knutens tyngd gjorde att remmen stod stilla när navet snurrade.

På så sätt var navet självrensande och glänste alltid som det finaste nysilver.

- Nu, när vi kommer till Särnaheden, ska vi gå in på ett kafé och fika. Kom ihåg att ta av dig mössan och sitt snällt och stilla. Hon som har kaféet kan vara väldigt sträng och bestämd!

Med den förmaningen ringande i huvudet stegade vi in. Pappa beställde en halva kaffe med bröd och jag fick en hel sockerdricka alldeles för mig själv. Pappa kom i resonemang med några farbröder med konstiga namn. Det var "Småland" och "Skåningen", "Tippa Ström" och en pratglad man som hette Cecil-Harald.

Att för en yngling i den åldern klämma en hel sockerdricka och sedan sitta stilla någon längre tid var svårt. Allra helst som kaféet var byggt över en porlande bäck!

Det var verkligen skönt att, när vi cyklat ur byn, få göra ett besök inne i skogen. Snart var vi hemma igen och pappa kunde ta bort nälen på högra byxbenet. Nälen som hållit byxan borta från den oljiga kedjan. Själv fick jag tillfälle att stolt berätta för mina kamrater om den stora upplevelsen att ha varit på Särnaheden och fikafikat!

Nu, 60 år senare, är den lilla byn på väg att avfolkas.

Affären, posten och skolan är sedan länge nedlagda och många av husen står tomma. Själv tycker jag inte att Pommac är lika gott nu som på den gamla goda tiden. Kanske är det smaklökarna som fått utstå för stora påfrestelser av snus och starka drycker, av senap, ketchup och salt sill? Men nu vet jag i alla fall att det där "inreg varum" inte var något latinskt namn för någon smaktillsats, utan att Pommac helt enkelt är ett inregistrerat varumärke!

LEO EINARSSON

TV-tittare Kringelfjorden

Vi har tidigare gått ut med info om kringelfjordens vanskliga läge för att få in TV4 med vanlig TV-antenn. Nu finns två bra parabolkampanjer från Viasat där bl.a. 4:an ingår

Kampanjepriser

VIASAT underhållning 14 kanaler:

•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.

Startavgift 695 kr, Månadsavgift 129 kr/mån.

(första halvåret ingår i startavgift).

Månadsavg. 129 kr/mån • Kortavg. 299 kr/halvår

VIASAT SPECIAL, 6 kanaler:

SVT 1 • SVT 2 • SVT 24 • Barn- & Kunskapskanalen

TV4 • TV6 • Satelitmottagare •Parabolskål •Installation

Monterat och klart 3.295 kr.

Kvartalsavgift 169:-

VIASAT BAS 14 TV-kanaler		129:- /mån		
FILM	UNDERHÅLLNING	DOKUMENTÄR/NYHETER	BARN	

ELLO TRADING

Fullständig Antenn & Parabolservice

Särnavägen 22 • 070-333 61 55

Leo Einarsson

En välkänd man i bygden inte minst för sina insatser för miljön och att hålla stigar och vandringsleder öppna. 2008 fick han Älvdalens Kommuns miljöpris på 10.000 kr. För att ha främjat intresset för naturvårdsarbetet i Älvdalens kommun samt för att väcka engagemang för natur- och kulturvården i kommunen.

Leos kommentar var " - Visst är det roligt med kommuns naturvårdspris. Men bästa belöningen är alla de härliga naturupplevelser på myrar, fjäll och i skogar jag får uppleva".

Leo gör faktiskt skäl för sitt namn (Leo= lejon på latin) med stort skägg och yvig man som dock glesnat lite med åren.

I dag är Leo en lite äldre man i som i år faktiskt fyllt 71 men fortfarande en kraftkarl. Leo bor större delen av året i sin fäbodstuga Nysättersvallen intill Vedungsfjällen i Särna.

Det är egentligen väglöst land och han har tre kilometer till den lilla byn Öjvassla där han har bilen när vädret och väglaget inte tillåter att han på ettans växel skumpar sig upp till stugan. Vintertid är det mest skidor som gäller.

Hans andra hem har han nere i byn i Särna där hustru Ines väntar ner Leo en gång i veckan, annars är det Nysättersvallen som gäller, 325 dagar om året.

Förutom Leos insatser med att hålla rent på fjället, märka ut och hålla stigar och spänger i gångbart skick, bygga vindskydd och dass, så har Leo alltid hållit korppluggarna öppna för vad som händer i skogen och på fjället. Han larmade tidigt om hur skogsbolagen gick allt högre mot fjällen.

Han stoppade även en fyrhjulingsled som skulle passera genom Fjätälven som är ett av våra mest skyddsvärda områden.

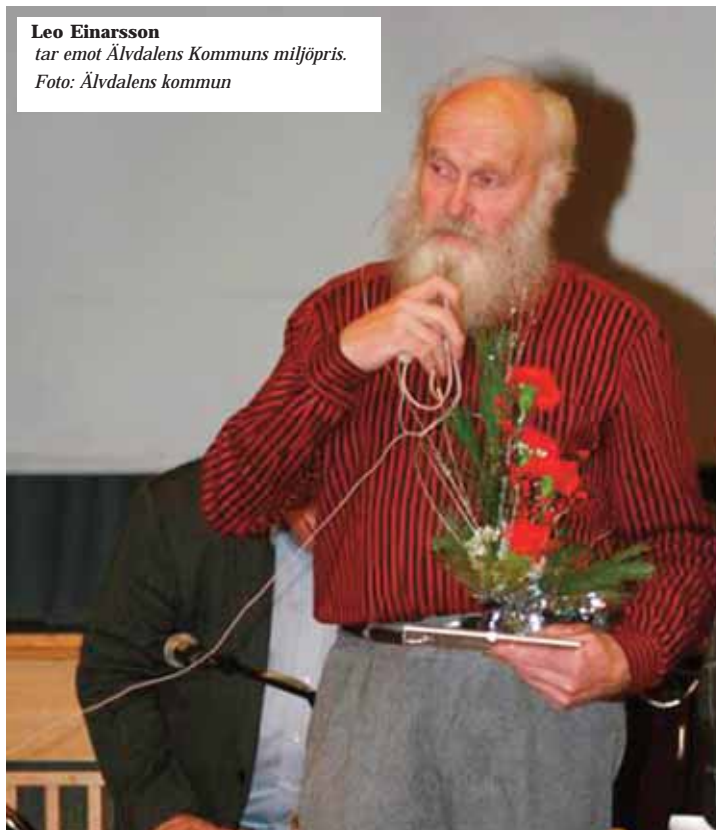
Under 1980-talet resulterade skrivelser och uppvaktningar, debattartiklar och skrivelser att man lyckades få Domänverket att ta sitt förnuft tillfång och avstå försäljningen av 380 ha fjällskog mellan och Nysäter och Öjvassla. Skog upp mot 700 meters höjd över havet sparades. En av de främsta gärningar under alla år, enligt Einar själv.

Einar berättade för mig en lite dråpligare "miljö-engagemangshistoria".

- Jag stod en jul utanför ICA Bua i Idre och sålde dekaler med uppmaningen "Rör inte Städjan..." i samband med projektet "Tre Toppar".

Det fanns de som hade en liten annan uppfattning gällande Tre Toppar och inte tyckte att jag borde stå där med mina dekaler, så man ringde efter Polisen. Polis Wästblad kom och sa att man inte ville att jag skulle stå utanför Ica utan jag skulle

Leo Einarsson tar emot Älvdalens Kommuns miljöpris.
Foto: Älvdalens kommun

hänvisas till en annan plats. Jag klev in i bilen och Wästblad körde ner till Smijole, vid den nerläkta och folktomma fotbollsplanen. Här kan du stå tyckte Wästblad. Men som alla i dag

vet var både Länsstyrelsen och även regering kloka nog att till slut stoppa det hela som tur var sa Elon, □

Vi hälsar Leo hjärtligt välkommen som medarbetare i Kringelfjords Nytt

ski-doo & LYNX — Hallen Idre*

Här säljer vi kvalite, komfort, säkerhet, gediget kunnande och naturligtvis marknadens bästa skotrar!

Vår goda service får du på köpet!

**FÖRSÄLJNING • SERVICE • KLÄDER • SKOR • HJÄLMAR m.m.
RESERVDELAR & KRINGUTRUSTNING**

**Ski-doo & Lynx Hallen
Idre Industriområde (Mitt emot Jones EL)**

**Välkomna
Jan-Erik med personal**

ÖPPETIDER: Vardagar november - april 09-17.00 • Tel. 0253 - 205 01 • www.idreskoter.com

Forts. Leo Einarsson...

I fädrens spår

Leo Einarsson gjorde under 1970-talet en film "I fädrens spår". I den filmen skildrades en gammal stig som går från Särna till Vedungsfjället som är belägen ca 20 km norr om Särna. Stigen som är hela 5,2 mil lång är markerad och används faktiskt delvis än idag. Leo fortsätter att jobba på som han säger att hålla "sin" del framkomlig genom att hålla undan sly och vindfällan.

"Ripjägararen"

Är en rolig historia, och historier till Leo ha gott om vad jag förstår.

- Det var en professor som skulle jaga ripa. Vidar Marcström hette han. Jag sa åt en att han som skulle vara så ordentlig och inte slängde papperet från chockladbitarna ut i naturen, utan stoppa det i fickan. Också var det "de här med patronhylsorna? De blir väl liggande i naturen för eviga tider. Efter ripjakten kom professor Marcström tillbaka och gav mig 13 tomhylsor, berättar Leo.

Ännu en historia från levade livet...

Precis nu när jag sitter och skriver ner dessa rader så ringer telefonen, lustigt nog är det Einar som ringer från fjället. (Det verkar vara så att telepatin fungerar bättre på fjället än telefonen, för den verkar bara fungera sporadiskt där uppe hos Einar).

Vi pratar lite om fjällområdet runt Vedungsfjället samt om gemensamma vänner och om jag skulle komma upp till honom i sommar och hälsa på.

Han hade vänligheten att erbjuda mig "gäststugan" så jag kunde ta med familjen om jag ville. Och naturligtvis fick jag ännu en historia till livs som jag tyckte var lite kul.

Herr Wallenberg och hunden

— Jag hade fått upplysningar om att Peter Wallenberg med sällskap var uppe i Lövhögen och jagade ripa. I samma veva dök det upp en vilsen fågelhund här på vällen, en irländsk setter. Jag gav den ingen mat då jag inte ville att han skulle "bo in sig".

Men när det gått tre dagar och ingen ägare hört av sig så tänkte jag att jag måste göra något. Jag hade hört att Wallenberg med jaktällskap flugits hem med helikoptern så jag tänkte jag får väl ringa gubben.

Peter svarade naturligtvis inte själv utan det var väl nån sekreterare av någe slag. Jag sa att jag ville prata med Peter men käringen sa att det inte gick.

Jag stod på mig och Peter som antagligen fanns i rummet tog luren och frågade lite tvärt var det var frågan om. Jag frågade om det var herr Wallenberg som var och jagade ripa uppe i Lövhögen helt nyligen?

Hur så? Sa Peter då irriterat, och undrade vad jag hade med saken att göra?

— Det är så att jag har en fågelhund här hos mig, en irländsk setter som

Irländsk setter

kommit vilse och jag undrar om den tillhör herr Wallenberg? sa jag. Peter snäste argt; att vad han visste så var misann ingen hund borta. Då tyckte jag att han var ohövlig mot en som bara försökte vara hjälpsam, så jag sa; — Om Wallenberg med jaktlag tänker jaga någe mer i mina trakter och någon hund kommer bort sig så tänker då inte jag höra av mig.

Det blev tyst i luren en stund. Sen återkom han med ett helt annat tonläge. — Ursäkta mitt tonfall, det var oartigt av mig och naturligtvis är jag tacksam för att Einarsson hörde av sig, det kunde ju ha varit en av våra hundar, vilket det nu inte var denna gång. Men nästa gång kanske det är det och då jag är naturligtvis tacksam om vi kan paräkna Einarssons hjälp om så skulle behövas, avslutade Wallenberg.

Jag vet inte vad det var som fick karln att byta tonläge så radikalt. Kanske var det en eftertanke på att det kunde ha varit jaktlagets hund, eller om han inte var van att någon "gräsrot" gav svar på tal och han kanske faktiskt uppskattade kuraget. Vad vet jag? Men rätt dräpligt var det i alla fall med kovändningen, avslutade Einar.

Vems var då hunden? Kanske någon läsare undrar. Einar tog hunden till en hundgård i Mora som skickade hunden vidare till en uppfödare i Malung som i sin tur lyckades hitta hundens ägare som var bosatt i Norge, så man kan nog säga att det var en Norgehistoria.

Slotter och slyröjning

Vi får inte glömma att Leo Einarsson under 30 års tid även hållit Nysättersvallens fåbod öppen genom slätter och slyröjning och på både sin egen och andras mark. Einar ser naturligtvis även till att Morvallenstugan är försedd med ved genom att vintertid köra ut den med skoter. Allt arbete sker helt ideellt.

Hudrafemtiotvå burkar och flaskor ute på fjället...

När Leo tillsammans med sin fru en gång städade fjället fick de faktiskt ihop 152 flaskor och burkar vid olika rastställen. Man borde ju tycka att burkarna och flaskorna var lättare att bära när de var tomma tyckte Leo. □

Jag får säkert anledning att återkomma till Leo och hans historier i senare nummer av Kringelfjords Nytt.

/ Hans

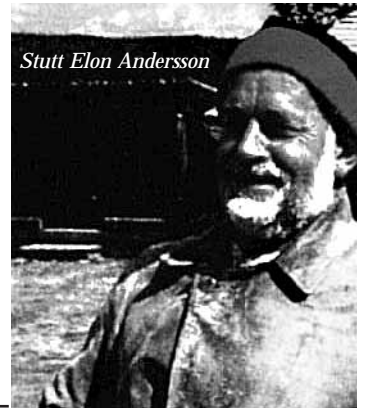
KÄLLOR: Text/foto till artikeln om Leo Einarsson kommer förutom från Leo själv från: Älvdalens Kommun Dalarnas Tidningar

Medarbetarskaran i Kringelfjords Nytt växer

Det är Stutt Elon Andersson ordförande i Särna Fornminnes förening som jag blivit bekant med genom Elon Hedlund som hjälpte mig med innehållet i "När Järnvägen kom till byn..." mm.

Stutt Elon Andersson har hjälpt mig med artikeln på nästa sida, "Dystert minne från Särnaheden".

Elon Andersson i Särna har i många år varit mycket intresserad av hembygdens historia. Händelser så väl historik, personer som föremål. Gammalgården och Gammelkyrkan i Särna är ett par av hans ögonstenar.

Stutt Elon Andersson

Älvdalens kommuns kulturpris 2004

Elon Andersson i Särna har i många år varit mycket intresserad av hembygdens historia. För resultaten av sitt brinnande hembygdsintresse har han fick Älvdalens kommuns kulturpris 2004.

Elon har under många år inventerat markerna i Särna och letat efter och dokumenterat kolbottnar, blästerugnar och fångstropor. Tack vare hans arbete har många "nya" fornminnen kunnat upptäckas.

Särna Fornminnesförening.

Elon Andersson är även ordförande i Särna Fornminnesförening. Syftet med Särna Fornminnesförening är att värna om Särnabygdens kultur samt att väcka och stärka känslan för hembygden, och föreningen tar gärna emot gåvor, foton och handlingar som är av intresse att bevara.

Föreningen bildades på initiativ av

köpman Engzelius år 1908, i syfte att värda Gammelkyrkan och ta till vara bygdens fornsaker. Gammelkyrkan restaurerades och togs åter i bruk 1953. År 1939 köpte föreningen in Buskgården på Särnaheden, flyttade den till Särna och invigde några år senare Särna Gammalgård. Eftersom fornsakerna till största del utgörs av föremål som hör till hem, hushåll, jakt och boskapskötsel i det gamla bondesamhället, flyttade man dem från kyrkan till Gammalgården för att kunna visa upp dem i deras rätta element.

Idag ingår drygt 1000 föremål i samlingarna. Samlingarna, som består av föremål och dokument från 1600-talet och framåt. Detta både för att bevara samlingarna och för att tillgängliggöra dem för allmänheten. Andra projekt handlar t.ex om att bevara Särnamalet, en dialekt helt obeskäddad med Älvdalskan. □

FALCK
RÄDDNINGSKÅR

••• 0253 •••

240 56

BÄRGNINGSLARM
DYGNET RUNT

*Din räddningsförsäkring
gäller hos oss!*

Vi server

IDRE - SÄRNA

Med:

BÄRGNING • STARTRHJÄLP
LÅSÖPPNING • JOURREPARATIONER

Dystert minne från Särnaheden

Sex ungdomar druknade på väg hem från högmässan

Berättare: **Stutt Elon Andersson**
Bilder: **Elon Andersson**
Särna Fornminnesförening
Mora Tidning

Ångaren Primus, som assisterade vid olyckan, syns här ankrad vid Hammargården i Särna. Foto ca. 1900

Den 24 juni 1898, för hundra år sedan, inträffade den största och mest tragiska olyckan i "modern" tid i Särna. Sex ungdomar druknade, på väg hem med kyrkbåten till Särnaheden efter att ha varit på högmässan i Särna kyrka.

Det var alltså på midsommardagen 1898 för hundra år sedan som de tio ungdomarna från Särnaheden skulle

ro hem över Särnasjön till Särnaheden. De hade varit i Särna kyrka och var med största säkerhet glada och spralliga, alla av ungdom, och kanske en del av alkohol.

Elon Andersson i Särna har läst de gamla artiklarna i Mora Tidning och återberättar här det tragiska minnet.

Efter drygt halva sträckan skulle man byta roddare men på grund av oför-siktighet kantrade båten och samtliga hamnade i vattnet, som på detta ställe var ganska djupt. Nu började en förtvivlad kamp för livet Klitt Per Olsson, den ende som var simkunnig kom snart i land men kunde inget göra för de andras räddning.

Busk Jonas Jönsson sjönk till botten, men sparkade sig upp ur vattnet tre gånger för att få luft. Han lyckades till sist ta sig i land välbehållen.

Försvunnit i djupet

I vattnet låg den kantrade båten där Trä Per Jonsson och Anna Östensson höll sig fast. De övriga hade försvunnit i djupet. Endast några åror och en del klädesplagg flöt omkring i vattnet.

Ångbåten Primus

Ångbåten Primus hade en kort stund innan passerat båten med ungdomarna och på Primus märkte man direkt vad som hänt. Primus vände genast tillbaka till olycksplatsen och lyckades rädda de två som höll sig fast i båten.

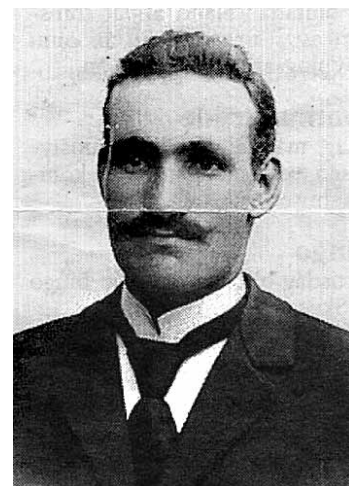
Räddningsmaterial

Inga räddningsattiraljer fanns dock ombord utan Primus gick till Hedens by med de överlevande för att skaffa räddningsmateriel, båtar och folk.

När extra provinsialläkaren Axel Larsson i Särna kom till olycksplatsen hade de druknade återfunnits, men alla upplivningsförsök var förgäves.

Så anträdde den sorgliga färden till Heden igen med de döda i roddbåtarna. De lades in i två båthus nere vid sjön tills det ordnats med hästskjuts till deras hem.

"Det var i sanning en sorglig natt på Heden, en natt som man aldrig glömmar" enligt Busk Jonas Jönsson, en av de överlevande.

Stutt Johan Olsson från Särnaheden räddades troligen till livet tack vare en sen middag.

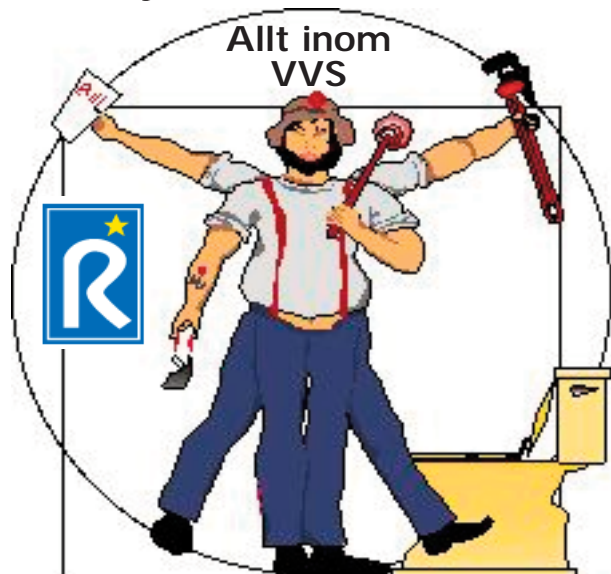
Missade båten

Egentligen skulle det ha varit elva personer i båten från Särna. Min morfar Stutt Johan Olsson, född 1878, var vid denna tid lärling hos skomakaren C W Carlsson i Särna och enligt tidens sed bodde och åt lärlingarna hos mästaren.

Forts. på sid 14

Harryssons Rörservice

Allt inom
VVS

Din närmaste fackman inom
VVS

Välutrustad servicebil

Mobil: 070-5460477
Byvägen 9 • 790 91 IDRE

Forts. Ett dystert minne...

Johan träffade ungdomarna från Heden på midsommardagen i Särna och de korm överens om att han skulle få följa med i båten tillbaka till sitt föräldrahem på Heden.

- Jag ska bara äta middag först, så kommer jag sen, sa han när de skildes åt.

Middagen drog dock ut på tiden ordentligt eftersom Carlssons hade inbjudna gäster. Det tog minst ett par timmar innan han fick sin mat

Han skyndade sig sedan ned till Hammargården där båten låg, men försent, de hade redan åkt och han kunde se båten på långt håll på väg till Heden.

Johan blev arg för att de inte hade väntat och tänkte: "Jag ska minsann visa att jag ska vara före dem till Heden!"

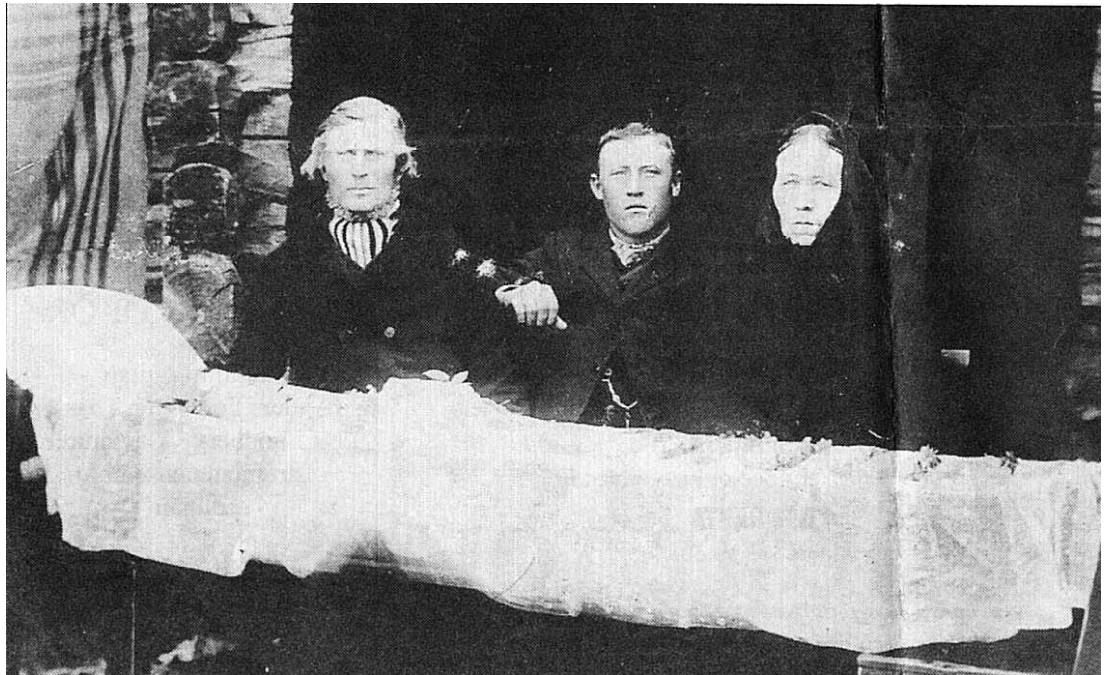
Ilskan rann av

Han smäsprang hela vägen hem till Heden men där rann ilskan snart av honom när han blev varse vad som hänt. Han blev i stället tacksam över att ha blivit försenad, vilket troligen räddade hans liv.

Orsaken

Vad var då orsaken till olyckan? Troligen var båten överlastad. Enligt Busk Jonas Jönsson var det inte ovanligt att man var så många i båtarna vid kyrkfärderna att bara några centimeter av relingen syntes ovanför vattnet. Man sökte i stället att ro nära land för att minska riskerna.

Någon av männen i båten skulle enligt uppgift ha varit något onycter vid olyckstillfället. Dessutom finns uppgifter om att svallvågorna från

En av de drucknade, Busk Anna Sofia Jönsson i sin kista. I mitten sitter brodern Busk Jonas Jönsson med föräldrarna Gårds Jöns Emeretsson och Busk Anna Jonsdotter. Fotot är från begravningsdagen 28 juni 1898

Primus nådde roddbåten just när man skulle byta roddare. Kanske allt detta samverkade till att båten kantrade.

Olycksplatsen

skall enligt Elon Hedlund som då bodde på Särnaheden vara cirka 200 meter uppströms utloppet av Gräsbäcken vid västra stranden där marken lutar brant ned mot vattnet.

Enligt en annan uppgift ska det finnas ett märke inhugget i en tall mitt för olycksplatsen.

Vid ett tidigare besök där kunde jag se ett märke i en tall, men det är

ovisat om det är inhugget eller en skada av ett isflak vid någon värflod.

De drucknade var:

Busk Jon Olov Jonsson, född 1873. Busk Anna Sofia Jönsson född 1875. Systrarna Karolina Matilda Hedlund född 1876 och Emma Sofia Hedlund född 1878. samt syskonen Sven Östensson född 1875 och Sofia Östensson född 1882.

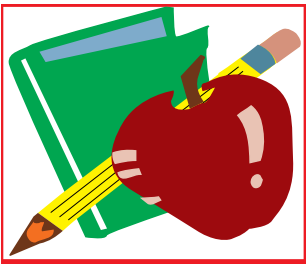
Tisdagen den 28 juli 1898

ägde den högtidliga begravningen rum på Särna kyrkogård under stor anslutning av bygdens folk.

Det var en gripande sorgeshögtid med sex ungdomar på samma gång. Systrarna Hedlund i sin broder Herman Hedlunds grav; han hade drunknat i maj 1894. De övriga fyra lades i en gemensam grav.

Uppgifterna i denna artikel har jag fått från efterlevande och släktingar till de som var med på denna tragiska färd samt från Busk Jonas Jönssons arkiv och hans artikel i Mora Tidning 1948: "Ett tragiskt 50-årsminne".

ELON ANDERSSON

Smått & Gott

FRÅN ORT Å STÄLLE

Nyheter och information

Hotellet vid Idre golfbana har krympt. Källa: FK.

Idre Golf Ski and Spa är egentligen tre olika satsningar. Dels ett modernt hotell, men även en utbyggnad av själva golfbanan med nio nya hål. Men det ingår även ett tomtprojekt som skall innehålla 104 golfnära tomter.

- De sista åren har det blivit tuffare när det gäller att få låna pengar. För att projektet skall komma igång så har vi varit tvungna att ritat om hotellet så det nu byggs i två etapper i stället för en. I etapp ett bygger vi ett mindre hotell, men fullt utrustat med de utrymmen som behövs i form av

restaurang, shop och övriga utrymmen, förklarar Mats.

- Att vi väljer att dela upp projektet och bygger det mindre hotellet i etapp ett först innebär att det öppnar för lokala byggföretag att vara med och räkna på projektet, säger Mats. I etapp två skall det sedan kan byggas på till den storlek som planerades ursprungligen

- Vi har helt enkelt tvingats tänka om och nu istället för att bygga ett större hotell blir det nu till att börja ett mindre hotell. Ett hotell som då kan drivas lite mer som ett familjehotell. Nu som hotellet i etapp ett börjar byggas startar även byggande av de nio nya golfhålen.

- Viktigt är att det hela måste vara igång senast vid utgången av år 2011. Detta för att det avtal vi har

med golfstiftelsen om vårt övertagande av banan ska gälla, tillägger Mats.

Tomtområdets tomter är redan nu tomterna till försäljning och ett visningshus finns på plats nu i höst (2010).

- Det kan bli svårt att sälja tomterna innan vi kan visa att golfbanan också byggs ut, det inser vi. Men i dag en hel del tomter sålda till dem som är involverade i det här projektet.

- Man kan uttrycka sig så här; projektet består av tre ben, hotell, nio nya hål och tomtområdet. Och självklart behövs alla tre benen för att projektet ska bli bra.

Delägarna i projektet arbetar nu med finansieringen och finanskrisen har det inte gjort det enklare att få bankerna att ställa upp med pengar och bankgarantier.

- Det är en av de viktigaste anledningarna att vi väljer att bygga ett mindre hotell i etapp ett. Det gör att vi också klarar av att bygga ut golfbanan med de nio hålen. När den är klar så blir det naturligtvis lättare att sälja tomterna.

- Vi satsar nu på att snabbt få klart med själva finansieringen och på byggstart för hotell och golfbanans nio nya hål till nästa sommar, (2011) säger Mats Johnsson.

I och med hotellplanerna så funderar man över vad den nuvarande kanslibyggnaden kan få för användningsområde i projektet.

- Kanske kan det bli ett enklare boende med vandrarhemsstatus, det är en idé säger Mats.

- Att vi kan skapa ett boende som är nära kopplat till golfbanan är en överlevnadsfråga för själva golfbanan som sådan. Självklart är ett golfnära boende är helt nödvändigt för att locka hit greenfeespelare.

Välkommen till din konsumbutik!

Lägre priser!
Dessutom
återbäring!

KONSUM NORRA DALARNA
SÄRNA • IDRE

Det mesta av det bästa • Välkomna

Alltid aktuell - säsongsanpassade råvaror

Alltid färsk frukt och grönsaker

IDREBUTIKEN
ÄR OMBUD FÖR:
•Systembolaget •Apotek
•Lotter •Post

SÄRNA ÄR OMBUD FÖR:
•Post

Välkommen till butikerna
som erbjuder:
Fullservice

Vi har inte låtit snabbköpsprincipen slå fullt ut i våra moderna butiker. Här finns alltid kunnig och vänlig personal som gör sitt bästa för att ta hand om dig.

Färsk frukt och grönt

Trots de långa transporterna hit upp till fjällvärlden, har vi satt en ära i att visa upp snygga monstrar med de friskaste och härligaste frukter och grönsaker.

Kött, fisk och delikatesser

Vår väl sorterade charkdisk innehåller mycket gott att botanisera bland. Naturligtvis erbjuder vi lokala specialiteter som älg, ren och fjällröding m.m.

Inte bara livsmedel

Här hittar du det mesta för hushållet på ett och samma ställe!

Öppettider:

IDRE:	v.6-16
Mån-fred 9-19	9-19
Lördag 9-18	9-19
Söndag 12-18	12-19

SÄRNA:	v.6-16
Mån-fred 9-18	Mån-Tor 9-18
	Fred 9-19
Lördag 9-14	9-17
Söndag Stängt	11-17

Välkommen!

Välkommen in till oss

Naturligtvis är vi snälla mot plånboken också!

Nu är det klart Idre får systembolag!

Källa: FK

Äntligen skall Idre få ett eget systembolag. Efter många turer är det nu beslutat och nu i höst (2010) har arbetet inletts med att också etablera en butik. Man söker nu efter lämpliga lokaler

Systembolaget kommer varken att bygga eller köpa sin egen lokal, utan tanken är att de blir hyresgäster i en befintlig lokal eller i en lokal som byggs för ändamålet och som man kan hyra. Lokalen bör vara ca 450 kvm.

- Jakten på lokaler inleds under det sista kvartalet i 2010. Vi får se vad det finns för olika lösningar och förslag. Det är svårt att sja om hur lång tid det tar innan en butiken öppnas, säger Håkan Johansson.

- Hur lång tid det tar hänger ju på om det ska byggas nytt eller byggas om i en befintlig lokal.

Systembolagets egna önskemål är framförallt att lokalen ska ha en för kunderna central placering.

- Det är naturligtvis viktigt att det finns en bra parkering som man lätt kan nå flera andra affärer ifrån. Vår tanke är att man helst skall slippa behöva ta bilen mellan olika affärer, Idre är ju inte speciellt stort så det bör inte bli något problem, menar

Håkan.

Vi har även krav på lokalens storlek, men också att den ska kunna ha en bra logistik vad gäller transporten av våra varor.

- Det är ju som bekant tunga varor så det krävs ett kraftigt golv och personalen hanterar dagligen många tunga transporter i butiken, och det ska kunna ske på ett smidigt sätt för personalens skull, förklarar Håkan Johansson.

När butiken väl öppnar så kommer att bli en större butik än den som nyligen invigts i centrala Älvdalen.

Affärscenter i Idre

I dag saknar Idre ett riktigt affärscenter. En plan för ett affärscenter i Idre skissar stadsarkitekt Tomas Johansson på för att hitta en lösning som ska ge plats för ett sådant.

- Visst skulle det vara trevligt om vi kunde skapa något av en affärs-gata genom Idre, säger Tomas.

Älvdalen och Särna har sina naturliga affärscentra, men här i Idre är det lite mer otydligt.

Vi funderar på att skapa en plats för handel på nuvarande Prästjolet.

- Det skulle kunna binda samman området från Glimten och Konsum förbi ICA bort till Idrefjällens sport, säger Tomas.

Om det är i den tänkta byggnaden på prästjolet som Systembolaget kommer att flytta in i får vi väl se.

ICA och Konsum har tidigare haft kontakt med Systembolaget och tagit del av de önskemål och krav som Systembolaget har för en etablering.

Med lite tur öppnar butiken till sommaren 2011

- Allt tar sin tid och från det att vi har fått ett hyreskontrakt så räknar vi med att det tar cirka nio månader till det att vi kan ha en öppen butik, säger Ulrika Sand, som är enhetschef på Etablering på Systembolaget.

Så glöggen till jul får tyvärr Idrebor och besökare vänta på till sommaren, innan den kan köpas i en modern självbetjäningbutik i Idre.

Vi hoppas dock att det finns ett Systembolag på plats under nästa sommar, var är dock som sagt ännu inte beslutat.

KOMMENTARER:

Idre Fjälltomter.

- Det är många som står bakom den här etableringen och våra påtryckningar har förhoppningsvis visat hur värdefull den är för att området ska kunna utvecklas än mer, säger Sicken Holmgren som driver Idre Fjälltomter.

Idre Himmelfjäll

- Jättegäldjande, det här är ett välkommet besked, säger Staffan Darning, som står bakom storsatsningen Idre Himmelfjäll.

Gränsbua

I Flötningen finns idag Gränsbua som systemombud.

- Till en början kommer vi självklart att märka av etableringen, men på sikt tror jag ändå att många av våra kunder avstår att åka de fyra milerna ner till Idre utan fortsätter att beställa det som de vill ha, säger Sören Landenberg som driver Gränsbua.

Idre fjäll

- Etableringen av ett Systembolag kan också mycket väl komma att påskynda satsningen på det skissade handelsplats Idre, säger Jocke Johansson.

Det här är en efterlängtat nyhet. För när man kunde beställa sina varor före kl 13.00 ena dagen och hämta efter 15.00 dagen därpå så tyckte jag personligen att det var ok. Även om det var lite trassligt och inte speciellt miljövänligt att först åka för att göra beställningen och sedan dagen därpå hämta beställningen.

Men i år har det tagit nästan en vecka från beställning till leverans så det har inte fungerat alls för oss stugägare och turister

/ Hans

Välkomna till Grövelsjöns Fjällstation

Svenska Turistföreningens sydligaste fjällstation.

Här blandas gamla traditioner och gemytlig miljö med nya fräscha grepp. Här slutar bilvägen och fjällederna tar vid. Fjällstationen är ett givet utflyktsmål för dig som besöker Grövelsjön.

RESTAURANG OCH CAFÉ

Vår restaurang med Slow Food inriktning har en mäktig utsikt över de norska fjällen.

Ät buffé, à la carte eller ta en fikapaus med kaffe och ekologiska våfflor.

SPA

Unna Er en lugn stund med en av våra sköna behandlingar. - Må gott och ladda nya krafter!

BUTIK

Välsorterat sortiment av friluftskläder och utrustning. Allt vad du behöver för fjällturen. Livsmedel, tidningar, hantverk och souvenirer.

UTHYRNING

Välsorterad uthyrning av friluftsutrustning till vettiga priser. Här finns allt som behövs för fjällveckan.

GUIDADE VANDRINGAR - TEMAVECKOR

Hela sommarsäsongen anordnas turer med färdledare och olika temaveckor. Ring eller besök vår hemsida för information.

www.svenskaturistforeningen.se/grovelsjon

GRÖVELSJÖN
GRÖVELSJÖNS FJÄLLSTATION

Grövelsjöns Fjällstation information och bokningstelefon: 0253-59 68 80

Himmelfjäll växer fram

Källa: FK

- Nu i sommar har vi inlett försäljningen av tomter på etapp Toppheden och redan har ett 20-tal tomter förbokats och många av dessa är också sålda. Vi bygger nu nu vårt första visningshus som ska vara klart före jul, (2010) säger Staffan.

Det är ett vackert parhus från företaget Fiskarhedenvillan och den byggnadsstilen kommer att vara den ledande på Himmelfjäll.

- Samtidigt bygger vi parallellt fyra liknande parhus på det näst översta tomtområdet, berättar Bengt Abrahamsson från företaget Fiskarhedenvillan.

För uppförande av de första husen har vi avtal med lokala hantverkare med Leif Nilssons HN-bygg som byggentreprenör.

- Vi kommer att försöka att så långt det är möjligt försöka utnyttja lokala företag och hantverkare, det är naturligtvis värdefullt för både bygden och oss, säger Staffan.

Vi räknar med att även de första privata fritidshusen kommer att börja byggas på Topphedenområdet inom snar framtid.

- Nu är vi även igång med att följa upp de intentioner som våra amerikanska backdesigners lagt upp. Högst upp i området finns tomter reserverade för stora fritidshus. Sedan har vi det här området som jag pratade om tidigare där det ska bli parhus och lite längre ner ligger ett område där vi planerat för fritidshuslägenheter, förklarar Staffan.

På den nedersta delen av Topphedsområdet planerar vi ett hotellliknande bygge.

- Vi har flera företag som är intresserade och som vi jobbar med för den byggnaden och vi hoppas att även den här biten skall falla på plats inom snar framtid, säger Staffan.

En fjällanläggning utan skidlift fungerar inte.

Nu bygger Idre Himmelfjäll klar sin första skidlift, men redan pågår även

arbetet de framtida lift- och utbyggnadsprojekten.

- Våra förhoppningar är att till jul 2012 ska vi vara klara med ett helt nytt utförsåkningsområde och med en sammankoppling med Idre Fjäll, säger Staffan Darning, VD för Idre Himmelfjäll.

Idre Fjäll tackade nej till skötsel och bemanning av liftarna Staffan Darning hade förhoppningen att man skulle kunna få ett avtal med Idre Fjäll. Ett avtal där det skulle ingå att Idre Fjäll skulle bemanna och sköta liftar och pister på Himmelfjäll.

- Det erbjudandet har vi tackat nej till då det kräver väldigt mycket mer än att bara pista och köra lift, säger Idre Fjälls VD Jocke Johansson.

- Det är väldigt tråkigt att Idre Fjäll valde att tacka nej, men glädjande nog är vi i stället helt överens om att en ihopkoppling av skidområdena bör komma till stånd, säger Staffan Darning.

- När nu Idre Fjäll nu sagt ja till en sammankoppling, så är det naturligt att vi väljer att prioritera utbyggnaden av vår ostligaste nedfart. Den som vetter mot Idre Fjäll Det är även den nedfart som kommer att bli vår bästa nedfart och de som åker där kommer att kunna ta sig vidare till Idre Fjäll, säger Staffan.

En ny kopplad stolslift byggs på Himmelfjälls ostsida och den skall via två transportliftar knyta ihop Himmelfjäll med Idre Fjäll. Den beräknas stå klar till julen 2012

- Nästa projekt vi går vidare med tomtområde väster om Toppheden som nu byggs. Här kommer det att bli två mindre liftar som gör att alla våra tomter kommer att få ett s.k. ski in-ski out och man kommer även att kunna ta sig vidare till Idre Fjälls backar, säger Staffan Darning.

- Ihopkopplingen med Idre Fjäll gör att vi nu inlett det vi kallar "projekt Maskullan".

Vi har fått ja från styrelsen för Idre Himmelfjäll till planerna på att gå vidare så nu pågår arbetet med detaljplanen. Och det är vår förhoppning att de nya liftarna ska finna på plats till julen 2012.

- Det som känns extra bra är att vi nu kan gå vidare med Idre Fjäll och erbjuda ett gemensamt skidområde, säger Staffan Darning. Tills vidare handlar det om en lift som kan ge de boende i Topphedsområdet en egen lite lättare skidbacke.

- Som alla förstår kan inte allt detta stå klart på en gång, men det känns skönt att konstaera, att nu är vi igång! Vi kör nu vidare och gör klart Topphedsområdet sedan fortsätter vi med de andra områdena. Vilket också gäller det större skidliftssystemet som ska byggas. Snöläggningen till den första backen får byggas på den snö som faller naturligt.

Sådana saker som snökanoner och fler skidliftar får vänta, det hinns inte med nu, men nu är vi igång, säger Staffan Darning.

Ett Idre Himmelfjäll fullt utbyggt skall enligt planerna rymma 15 liftar och 30 nedfarter samt erbjuda 10.000 bäddar. □

Edelweiss på Städjan?

Tomas Ljung/Lennart Bratt

Kanske ingen dagsaktuell nyhet men då jag tror få känner till det så kan det nog vara av allmänintresse.

Det hela tog sin början på slutet av 1970-talet då en italienskfödd herre vid namn Ido Poloni ville föra med sig till Sverige ett av sina käraste minnen från hemlandet.

Det var den sägenomspunna växten edelweiss.

Med sommarvistelse på Foskdalsvallen i Särna fann han det naturligt att välja Dalarnas kanske mest alpina plats för utplanteringsförsöket, nämligen Städjans topp.

Medförandes ca 20 plantor från Cortina i norra Italien planterade Ido sin edelweiss på lämpliga klippor som liknade de där växten har sin naturliga hemvist. Här fann sig också det ståtliga korgblomstret väl till rätta och har blommat årligen och Lägrar än idag några av Städjans klippavsatser.

Växten har inte lyckas sprida sig med frön och tycks heller inte föröka sig vegetativt. De plantor som sattes på nordsidan har slutat blomma och verkar vara borttynande.

Om edelweiss, *Leontopodium alpinum*, kan nämnas att den först beskrevs på 1500-talet av botanisten Pierandrea Mattioli. Släktet *Leontopodium* omfattar ett 40-tal arter med huvudsaklig hemvist i Öst- och Centralasiens bergs- och stäppt-rakter. I Europa är edelweiss släktets enda representant där den växer i höglänta bergstrakter från Karpaterna i öster till Jurabergen och Pyreneerna i väster samt Appeninerna isöder. Dess säregna skönhet har gjort den eftertraktad, varför den i flera länder är fridlyst. □

Kalfjällen bebuskas

TT 2010-08-04

Kalfjällen kommer i framtiden inte att vara kala längre. Om 100—200 år kommer de att vara täckta av skog, lyder prognosen från biologer som inventerat fyra toppar från trädgränsen till stora Härjängsstöten i Jämtland

– Men det kan lika gärna ta 300 år eller 50 år beroende på vad som händer, säger biolog Per Larsson från Arvika till Länstidningen i Östersund.

Enligt Larsson har trädgränsen flyttats uppåt i Sverige, och det har gått väldigt snabbt.

Florans sammansättning kommer också att förändras. Den biologiska mångfalden blir mindre medan däremot smådjur och insekter gynnas. Inventeringen har initierats av länsstyrelsen i Jämtland och Naturvårdsverket och ingår i ett internationellt projekt. Syftet är att se vad som händer med vegetationen när klimatet blir varmare. □

Snygga furumöbler finns på andra sidan ån.

Det är Snickar-Anders (Anders Jonasson) i Östomsjön som i sin fina snickarverkstad granne med Östomsjönsågen tillverkar vackra furumöbler på beställning. Skåp, sängar, stolar, bord, pallar och hyllor. Anders har en förslagskatalog där man kan välja bland tidigare arbeten, men är även öppen för kundens egna förslag i mån av tid. Själv har jag tidigare köpt en pall fyra sängbord/hyllor plus en tidsningshylla. Allt efter våra egna måttönskemål. Anders tillverkar även sängar mm.

SnickarAnders
Foto: H Forsslund

I höstas hämtade jag hem vår senaste beställning, ett stort massivt matsalsbord i allmogestil med en borttagbar (eller fällbar) klaff. Ett vackert och gediget hantverk som vi är mer än nöjda med. Att priset var väldigt fördelaktigt var heller inte någon nackdel.

Är du intresserad att köpa riktiga handgjorda möbler så titta in hos "Snickar-Anders".

Han har ofta mycket att göra så leveranstiderna varierar en hel del, men den som väntar på något gott...

Anders telefonnummer som intresserade kan ringa dagtid är 0253-10 992.

/ Hans

Lomkällan, Särna Skogsmuseum läggs ner

Källa: Lomkällan och DT.
Foto: Lomkällan

Lomkällan Särnas vackra och viktiga Skogsmuseum läggs ner, i alla fall som det ser ut nu. Det är klart sedan den förening som driver Lomkällan sagt upp avtalet med kommunen.

Lomkällan är det vackra, spännande och inte minst kulturhistoriskt viktiga skogsmuseet som ligger i Särna.

Den ideella föreningen, Särna Skogsmuseum är nu ute ur bilden för framtida drift av Lomkällan. Enligt kommunchefen Stefan Linde kommer Älvdalens kommun dock att försöka se till att museet blir på något sätt öppet under några sommar månader. Antingen i egen regi eller av någon entreprenör.

Just nu (november) pågår utförsäljning av föreningens egna inventarer, i första hand det som tillhör restaurangen men även en hel del som t ex utställningsmontrar, mindre verkstadsutrustning etc.

Sedan 1994 är det föreningen Särna Skogsmuseum som drivit Lomkällan. Innan dess drevs den av kommunen i stiftelseform.

Under en följd av år har Lomkällan, Särna skogsmuseum brottats med en ansträngd ekonomi som räddats genom ideella insatser och satsningar genom olika projekt.

För att klara sig genom åren har Stig Eriksson och föreningen blivit något av mästare i konsten att trola fram pengar genom projekt och liknande. Även satsningen på matserveringen har varit framgångsrik och gjort att man kunnat leva vidare.

De senaste åren har besöksantalet minskat

- De senaste åren har besöksantalet minskat och vad vi framförallt skulle ha behövt stöd med är att få kommunen

att hjälpa oss med att skylta anläggningen bättre, liksom att marknadsföra den. Det är inte kommunens pengar vi behöver men väl deras stöd så vi kan locka fler besökare, säger Stig.

- Tyvärr känner jag mig ganska pessimistisk för Lomkällans framtid. Kanske har kommunen trott att vi ska kunna ordna det hela som vi gjort genom åren, men nu kändes det alltför motigt, säger Stig Eriksson som lagt ner själ och hjärta på anläggningen

- Nu går det inte längre utan nu har vi sagt upp avtalet med kommunen, säger Stig Eriksson på uppdrag av Föreningen Särna skogsmuseum, som arrenderar och driver Lomkällan.

Stig Eriksson, eldsjelen från Nordomsjön
Stig har varit den som haft huvudansvaret för driften sedan starten, och han säger;

- Vi gjorde ett försök en gång att få köpa själva anläggningen av kommunen, men då fick föreningen nej.

- Vi har nu sagt upp avtalet och kommunen tar nu över ansvaret, säger Stig besviket.

Särna har sedan de första bosätarna kom någon gång på 1500-talet varit en fjällskogstrakt. En trakt där skogsbruket på något sätt berört varenda familj i socknen. Skogsmuseet har varit en viktig koppling till historien och skogen, men nu riskerar Lomkällan att stängas och gå samma väg som golvfabriken och sågen. Samtidigt rullar timmerbilar i en strid ström genom Särna med virke från skogarna runt Särna utan att ge några egentliga arbetstillfällen till orten.

Kommunen äger Lomkällan
Ägare till den vackra museianläggningen i Särna är Älvdalens kommun, Särna orten som kommunen själv marknadsför som skogslandet.

Sedan 1994 är det föreningen Särna Skogsmuseum som drivit Lomkällan. Tidigare drevs den av kommunen i stiftelseform.

något år och även få besökarna att spendera mer pengar vid varje besök för tackande av kostnaderna för driften av anläggningen.

Stängningen av Lomkällan är ett sorligt och oroande besked för oss alla här uppe, orsbor såväl som för turismen.

Jag hoppas att kommunen förstår vilken klenod Lomkällan verkligen är och hur viktig den är kulturhistoriskt sett för oss alla; orsbor, turister och inte minst vi slugägare som har fjäll- och skogslandet som sitt andra hem.

För Särna har skogsmuseet varit en koppling till historien och skogen, men nu riskerar Lomkällan att stängas och gå samma väg som golvfabriken. Samtidigt rullar timmerbilar i en strid ström genom Särna med virke från skogarna runt Särna.

Jag förstår inte hur kommunen kan låta all kunskap om skogskulturen som Stig Eriksson med medarbetare tillskansat sig genom åren att försvinna.

Kultur, historia och lite nöje

Jag pratade själv med Stig nu i höst om lite idéer jag hade för att dra mer folk till Lomkällan. Stig sa att han själv funderat i samma banor.

Jag är helt övertygad att man minst kan fördubbla besöksfrekvensen på

Hoppas att kommunen tar tillvara på all kunskap och kompetens som finns hos Stig och hans medarbetare för en framtida drift. Och att man inte låter Lomkällan bli en insomnad och dammig anläggning i träda.

Som sagt det finns så mycket bra att göra för att utveckla anläggningen, men det kräver också ett ekonomiskt stöd, speciellt i en inkörningsfas när man "aktiverar och förnyar".

Naturligtvis bör Kommunen vara med och finansiera, men man får inte tveka att försöka ta in sponsorer som t.ex. skogsbolag som får vara med och skaffa sig en kanske välbehövlig PR. Kan man även få in andra sponsorer som kanske inte direkt kan förknippas med Skogsmuseets verksamhet, så bör man även haka på dessa om sponsorens verksamhet är "rumsren".

Inte råd med att vara genomkulturell
I dagens samhälle har man inte råd att vara helt igenom kulturellt seriös. Det kan man bara vara om man får de mesta av sitt rörelsekapital av stat, landsting eller kommun.

Med hopp om en bra lösning på ett viktigt problem.

Hans

SÄRNAFFÄRN

**Välkommen till det
"LILLA VARUHUSET"
i Särna - mitt i byn**
(fd. Språngs)

HÄR HITTAR DU bl.a:

Järnvaror • Färg • Tapeter • Vitvaror • Fiskeutrustning/kort • Kartor • Leksaker • Hälsokost • Sodastream • Återförsäljare för Garmin produkter och tillbehör och mycket mer.

**Vi är även ombud för:
SYSTEMBOLAGET och SWEDBANK**

Ditt närmaste
SYSTEMOMBUD
Särnaffärn
Särnavägen - mitt i byn

UTTAG & INSÄTTNING

Särnaffärn • Särnavägen 33 • 0253-104 30

Stoppar Siljan Wood köpare till den nedlagda träindustrin?

Källa: FK

Förra sommaren brann Siljan Woods hyvleri i Särna ned, och för ett halvår sedan döddes verksamheten slutgiltigt i ett beslut av ägarna i Mora.

Ett ytterliggare slag mot Särna är att nu påstås Siljankoncernen räddning av fabriksjobben stoppas för gott i Särna, och det genom att man sägs stoppa eventuella köpare av de stora byggnader som klarade branden.

- Det har inte hänt något särskilt efter det att vi beslutade att lägga ner verksamheten i Särna, säger Siljan groups koncernchef Christer Lenner.

- Vi kommer att fortsätta med produktionen 2010 ut och efter det planerar vi för att verksamheten ska upphöra helt i Särna, säger Lenner. Tanken är då att personalen ska erbjudas fortsatt jobb vid fabriken i Mora, som nu byggs för att kunna ta över den tidigare produktionen från Särna.

Här i bygden har det framförs synpunkter på att Siljan groups inte är intresserade av att sälja fabriksområdet till annan träindustri?

- Siljan groups har vissa förhoppningar runt de oskadade byggnadernas framtid, men det har inte inkommit någon förfrågan som vi kan ta ställning till, fortsätter Lenner.

- Skulle vi få en förfrågan om att få köpa anläggningen, så blir det något vi tar ställning till då. Vi är naturligtvis öppna för alla förslag, bedyrar Christer Lenner.

De anställda och andra sårnabor finns känner en oro för att Siljan inte är beredda att sälja fabriksområdet till något som man upplever kan komma att bli en konkurrerande verksamhet.

- Det finns flera olika intressenter som är intresserade av att driva verksamhet på området men som hindrats, menar flera av de som Falu Kuriren pratat med i Särna.

Det skall enligt uppgift finnas intresse för ett företag i husbyggarbranschen att komma in i lämpliga lokaler och det ska även finnas norska intressen för området.

Personalen i Särna har valt att vara kvar i Särna. Enligt alla de som Falu

Kuriren varit i kontakt med i Särna så är det inte aktuellt för dem med att flytta ner till Mora.

- Här uppe i Särna finns kunnandet och vi hade en hög effektivitet samtidigt som kvaliteten var mycket bra, säger de anställda.

En annan effekt av Siljans nedläggning av verksamheten i Särna är att flera skogsägare nu sökt sig till andra uppköpare.

Boken Särnmål

Föreningen Särna skogsmuseum och Särna Fornminnesförening har boksläp den 5: e dec på biblioteket i Särna.

Boken heter "Särnmål" och är en bok om vår dialekt.

En dialekt eller ett mål är en språkform som används av en viss grupp människor och som avviker från landets riksspråk.

Särnmål skiljer sig helt från övriga dialekter i Dalarna och liknar mer norskan än svenskan. Särna och Idre har tillhört Norge/Danmark under långa tider och detta har gett dialekten en norsk språkmelodi och ett norskt ordbruk.

Sedan mitten av 1600-talet tillhör sårnabygden Sverige, men på grund av det isolerade läget och bristen på kommunikationer har den norsklidande dialekten levt kvar. Först vid 1800-talets mitt byggdes vägar till närbelägna orter i landskapet.

Dialekten har försvenskats i allt snabbare takt. Bättre kommunikatörer, skolan, litteratur, film, radio, TV, telefonoch datorer är några av de faktorer som bidrar till att mål inte används i samma utsträckning som tidigare och därmed utarmas. Det är i elfte timmen vi börjat skriva ner de rester som finns kvar och som talas av en del äldre personer i bygden.

Boken som nu släpps är en beskrivning av sårnmål och ett försök att återge dess karaktär. Den innehåller uttalsråd, särdrag från olika begreppsområden, typiska uttryck och fraser samt en alfabetisk ordförteckning.

Det förlutna finns ständigt närvarande. – Det gäller bara att se och lyssna!

Hund räddade sin kompis från vargen

Källa: DD

Två hundägare hade släpp ut sina hundar på gårdsplanen på sin gård söder om Särna då plötsligt papillon Hubbe och hans kompis, en vallhund av rasen Kaukasisk Owtjarka, var försvunna.

Hundägarna förstod genast att något hänt och började leta. Vid Byggevallen, några kilometer söder om Särna, hittades till slut de båda hundarna. Papillon Hubbe döende av bett från en varg.

Uppstoppad varg på Djusa indianmuseum

– Owtjarkan hade tydligt följt efter vargen och tvingat den att släppa Hubbe, säger hundarnas ägare till DD.

Hundägarna bor ganska ensligt på en gård söder om Särna. De har ett jordbruk och har både kor och får och har skaffat den storväxta Owtjarkan som vallhund.

Trots den stora skillnaden i storlek har de båda hundarna blivit kompisar.

– Båda var ute på gården som vanligt. När hundägarna plötsligt var borta och inte kom när vi ropade förstod vi direkt att det hänt något. Vi åkte runt och letade och stötte på en bekant som berättade att han sett en liten och en stor hund inte långt därifrån. När vi sedan hittade hundarna låg Hubbe vid väggkanten medan Owtjarkan stod och vaktade på honom, berättar ägarinnan.

– Hunden var blodig och hade fått hela ryggen uppriven. Vi förstod att vi skulle bli tvungna att avliva Hubbe. Personal från länsstyrelsen och polisen var snart på plats. Det kunde snabbt konstateras att med säkerhet hade Hubbe fallit offer för en varg. Hunden hade kraftiga bitmärken över ryggen och ena låret.

Det här angreppet var påtagligt likt det som drabbade en liknande hund i fäboden Åsen i Venjan bara för några veckor sedan. I det fallet såg ägaren vargen försvinna med hunden i munnen. – Vi såg aldrig den här vargen, men mannen från länsstyrelsen var säker på sin sak, det var en varg som tog Hubbe. Vi hade fått upplysningar om att det inte skulle finnas varg i de här trakterna just nu, säger ägarinnan.

Familjen sörjer förstas papillon Hubbe mycket. – Men den som sörjer mest är nog Owtjarkan, det syntes tydligt på honom att han var ledsen sen vi avlivat Hubbe, säger ägarinnan.

Emretssons gräv & entreprenad AB

JAG UTFÖR ALLA TYPER AV GRÄVJOBBS:
Schaktning för husgrunder
Dränering • Dikning
Kabel- och rörschakter
Enskilda avloppsanläggningar
och mycket mer...

Jag utför även:
Buskröjning vid vägkanter
Snöröjning

KOSTNADSFRI KONSULTATION
30 års erfarenhet av mark- och anläggningsarbete ger dig trygghet och kunnande.

Välkommen att höra av dig
Mats Emretsson

Emretssons Gräv & Entreprenad i Särna-Idre AB
Hallonstigen 4 • 790 91 Idre Telefon: 0253 - 205 89 • Mobil: 070 - 258 06 08
E-Post: mats@emretssons.se • Hemsida: www.emretssons.se

Inte bara butik, korv & fika i nya Shellmacken i Idre

En del av nya Shell Idre
Foto: H. Forsslund

Bensinmackar med betoning på bil och drivmedel finns nästan inte alls idag. Nu handlar det mer om närbutiker och korvmenyer, än om bil och drivmedel.

Emil Henning som nyligen tog över macken efter Jan-Erik Söderqvist väljer att kombinera nysatsningen med traditionell service med en modern butik.

Efter det att OK kastade in handduken är Shellmacken enda macken i Idre.

En mack som genom den tidigare ägaren Jan-Erik Söderqvist försorg varit en av Sveriges få riktiga bensinmackar där bilisten förutom bensin verkligen kunnat få hjälp med att serva bil, mc, snöskoter etc. Även en del reservdelar, och det han inte hade inne kunde han beställa med vändande post.

Den gamla stationen har rivits och en ny modern mack med butik byggd. Samtidigt har den gamla verkstaden byggts om och moderniserats.

- Visst är det stora investeringar vi gjort, det handlar om flera miljoner, berättar Emil Henning.

- Idén är att vi nu ska kunna erbjuda våra kunder både en modern butik inklusive den uppskattade servicen för de som har behov detta. Det gäller både enklare, men också större bilservice eller verkstadsjobb, säger Emil.

Nu har Shell Idre även en etanolpump som kompletterar de befintliga bensin och dieselpumparna. Den utökade satsningen innebär också att Emil idag har fyra heltidsanställda samt ett antal deltidsanställda för att klara av att ge den service som behövs, något som inte är helt o betydligt ur arbetsmarknadssynpunkt.

Statsminister Fredrik Reinfeldt besökte Idre privat i somras

Källa: FK

Idre hade i somras besök av statsminister Fredrik Reinfeldt, men besöket var helt av den privata karaktären. Familjen hade åkt upp på sonen Eriks konfirmation i Idre kyrka.

- Min vistelse här har varit ett värdefullt och mycket trevligt för min del, summerar statsministern dagarna i Idre.

Sonen Erik har under sommaren varit en av deltagarna på det årligen återkommande golfkonfirmeringslägret i Idre.

När det var dags för konfirmation fanns hela familjen Reinfeldt på plats i Idre.

Det blev ett kort men intensivt besök. Statsministern med familj anlände till Idre på fredagen och återvände sedan redan på lördagskvällen. Det var Almedalsveckan på Gotland som väntade, där Statsminister Fredrik Reinfeldt var förste talare, redan dagen efter sonens konfirmation i Idre kyrka.

- Det här är mitt första besök i Idre och jag har haft ett avkopplande dygn, ett för mig mycket värdefullt andningshål som varit inplanerat sedan länge, säger statsministern. Reinfeldt är inte den förste statsministern som besöker området.

- Jag förstår att Olof Palme varit här tidigare.

- Den satsning som sker här uppe när det gäller turismen i det här området är väldigt värdefullt för hela landet. Skidturismen lockar inte minst ut svenskar att turista i sitt eget land, berömde statsministern.

För Statsministerns hustru Filippa var det inte första besöket i Idre. Hon har varit och åkt skidor på Idre Fjäll tidigare.

Den här gången blev det av förklarliga skäl inte några golf eller skidaktiviteter.

- Golf spelar jag inte, har helt enkelt inte haft tid för det, säger statsministern. Det lät inte helt osannolikt att sonen Erik skall kunna locka med sig sina föräldrar att prova golf i Idre vid något senare tillfälle, eller göra som en av hans företrädare, Olof Palme. Njuta av fjällvärldens frihet och skönhet.

Det är inte bara Olof Palme bland kända politiker som gillade Idre, Utan det var även Sten Anderssons favorit. Sten Andersson var Socialdemokratisk utrikesminister och världskänd medlare i Mellanöstern

Nu tackar Boreklev för sig

Källa: FK

Prästen Per-Olof Boreklev tackade av sin församling efter 35 år i Särna och slutade sitt ämbete i Särna nu i september när Idre och Särnas nye kyrkoherde Jan Busk trädde till.

Det var 1975 som prästparet Peo och Ingrid Boreklev kom till Särna från en tjänst i Säter.

Under 15 av de 35 åren i Särna har Peo Boreklev också haft uppdraget som kontraktsprost.

- Det finaste minnena från den här tiden i Särna och Idre är alla möten med alla underbara människor, säger Peo, på kyrktrappan efter hans avskedspredikan inför en nära nog fullsatt kyrka.

- Jag har haft många, många fina stunder här i Särna som jag kommer att bära med mig, inte minst alla församlingsbor har öppnat sig i både glädje och sorg, säger Peo.

- Nu lämnar jag Särna och flyttar upp till min fru ngrids hemtrakter i Jämtland och vårt nyköpta hus, säger Peo, fru Ingrid kommer att jobba kvar ytterligare en tid som lärare i Särna innan flytten sker på riktigt.

Jag minns ett lite annorlunda möte med Prästen Boreklev.

Det var en påsk i mitten på 90-talet. Förutom min familj, våra tillsynsmän i Kringelfjorden, Seved och Anita var det ett par familjer till från Kringelfjorden och ytterligare ett par från Särnaheden. Totalt var vi tio skotrar med skoterkärlar som en påskafton gav oss upp på en skotersafari över Fulufjället.

När vi kom till Rösjöarna så stannade vi som vanligt vid Rösjöstugorna för att morsa på våra goda vänner Leif Frölander med sin Ingegerd. Leif var på den tiden en mycket uppskattade uppsyningsman för reservatet och tillika stugvärd och bodde långa tider uppe på fjället.

Vi blev lite förvånade de när Särnaprästen Boreklev tog emot oss. Hjärtligt välkomna till påskgudstjänsten sa en stort leende Boreklev till en minst sagt förvånad grupp skoterturister. Vi kände oss minst sagt besvärade då vi hade vår skoterrutt redan planerad. Det som gjorde det ännu mer pinsamt var att vi var faktiskt de enda som kommit upp till Rösjöstugorna. Efter fika och genomgång med Leif Frölander om var vi fick åka så satte vi oss på skotrarna och drog vidare över fjället i det fina påskvädret.

Kvar på en stor snöhög stod prästen och tittade länge besviken efter dessa ogudaktiga snöskotermarodörer.

En del straffar gud med det samma!
En stund senare kände jag ner i en bäckravין som det tog oss en halvtimme att komma upp ur.

/ Hans

Välkommen till vår
NYA bensinstation

SHELL IDRE

I vår nyrenoverade moderna butik hittar du:

Drivmedel, livsmedel, butiksbageri, smörgåsar, sallader, korvmenyer, videdouthyrning, släpvagnsuthyrning

Vi har fullserviceverkstad och däckverkstad.

Biltillbehör, Bildelar ordnar vi på i regel en dags leverans tid.

ÖPPETTIDER
Vardagar 7 - 21
Lör, sön 8 - 21

IDRE
petroleum

Välkommen till Shell Idre

Macken mitt i byn

Byvägen 24 • 790 91 Idre • Tel. 0253-20112

Särna Marknadsdag en behövlig mot- pool som står sig

Källa: FK

Särna Marknadsdag är Särnas stora festdag under sommarens traditionella festvecka. Årets marknadsdag blev en fest i fantastiskt väder och med massor av besökare och mängder av knallar och marknadständer.

Särnas marknadsdag behövs som lite "motpool" till Idreyran som mest vänder sig till en yngre och motorintresserad publik. Även om det inte saknades motorattraktioner under Särnas festvecka och på marknadsdagen.

T.ex. bilutställningen. En utställning av entusiastfordon, riktigt gamla, liksom betydligt modernare. Ett sätt att visa det stora motorintresset som finns i bygden, det bara genom att ställa ut fordonen.

Bland de mest sevärda fordonen var Gillis Olssons 102 år gamla bil, i originalskick och som även rullande på för egen maskin.

- Ett tag hade vi över 50 olika bilar på plats här, säger Bertil Svensson (Bärgar Bertil), som ställt ut två egna stora bilar. På grund av platsbrist hamnade bilutställningen lite vid sidan av den

avstängda genomfartsvägen där hundratalet knallar dukat upp. Trots detta så var det många som sökte sig till bilutställningen. Utan tvekan var det Gillis Olssons 102 år gamla pärla, en M.A.F. tillverkad 1908, som drog den största uppmärksamheten till sig. Än mer imponerade blev besökarna när Gillis plockade fram veven och drog igång den 102 år gamla bilen och sedan körde några varv på ängen.

- Bilen köpte farsan 1949. Han hittade den i trakten av Horndal där den antagligen stått väl skyddad i något lada eller liknande, berättar Gillis. På papperet var bilen då skrotad sedan 1928 och en del av bilens delar saknades som originalhjul liksom överdelen av vindrutan, stänkskärmarna och suffletten.

- I övrigt är allt i bilen helt i original och inget övrigt är gjort åt bilen, säger Gillis, som tog hem den till Särna 1981.

70 000 kronor i pris i hästskokastningen

Längs marknadsgatan trängdes detta år ovanligt många knallar och marknadsbesökare. Ett populärt stopp var Särnahrrens hästskokastning.

Där lyckades Kringelfjorden Nytt medarbetare Leo Einarsson ta tillbaka titeln som kung av hästskokastningen före fjolårssegraren Per-Arne Hed från Mora.

Ifjol lyckades Per-Arne först vinna hästskotävlingen och sedan vann han storvinsten 70 000 kronor på den Harry Boy lott han fick i första pris.

Ett lustigt minne från en annan marknadsdag i Särna.

Det hände sig någon gång under 1990-talet då vår familj i vanlig ordning besökte marknadsdagen under Särnas festvecka.

Östomsjöns dag ett av de populäraste begivenheterna på festveckan i Särna

Foto: H. Forsslund

Ett par äldre, något beskänkta Särnabor gick och sålde lotter. Första ringen lotter man gick omkring med hade som vinst ett stort vackert älghorn. Andra ringen gällde en groteskt stor och minst sagt klumpigt hopsnickrad hundkoja och den sista lottringen hade som pris fyra rökta abborrar i en plastpåse med röd rosett.

Eva och jag stod nära de något beskänkta herrarna. När det skulle bjudas på en gammal slättermaskin för hästdrift så hängde den större av gubbarna på och bjöd. Den mindre av dom tittade förvånat på sin större kamrat och utbrister du har ju ingen häst, och inget att slå? Nå men det är ju så jävla billigt, replikerar kamraten.

/ Hans

JONES EL AB

SÄRNA - IDRE

Vi utför alla elektriska installationer,
service, reparationer m.m.

Försäljning och montering av:

Vitvaror
Radio & TV
Parabol

NYHET
Nu även
BYGGVAROR

Tull-Sven hedrad med minnessten

Källa: FK

"Tull-Sven" eller som hans riktiga namn var Fjöstes Sven Jönsson, avled för 70 år sedan. Nu har den sägenomspunne vandringsmannen från Särna hedrats med en minnessten på Särna kyrkogård.

"Tull-Sven" som föddes 1876 under mycket fattiga förhållanden i byn Kryptjärn, öster om Särna. Redan som ung tonåring lämnade Sven hemmet för att komma att bli ett vandrande original.

- "Tull-Sven" var begåvad och kunde stora delar av bibeln och psalmboken utantill och vandrade runt och predikade i gårdar och byar. Han kom därför att kallas för "Guds egen vandringsman". I Härjedalen fick han namnet "Särnaprästen", berättar Elon Andersson, som med Särna fornminnesförenings stöd sett till att "Tull-Sven" inte ska glömmas bort.

- Det är nu så få kvar som minns Tull-Sven. Därför är det värdefullt att göra något nu medan det fortfarande finns de som kan berätta något om Tull-Sven, säger Elon.

- Tull-Sven" predikade och bjöds på mat i gårdarna, men han hade också ett speciellt intresse för olika klockor som han alltid ställde och

smorde upp så fort han kom åt, berättar Elon.

I samband med att det gått 70 år sedan Tull-Sven avled så restes det en minnessten över "Guds egen vandringsman" vid hans grav på Särna kyrkogård. □

Jag skall be Elon Andersson att till sommarnumret berätta historien om Tull-Sven i sin helhet.

/ Hans

Särna-Idre Besparingsskog

Källa: Länsstyrelsen

De flesta av oss har väl stött på skyltarna med texten "Särna-Idre Besparingsskog" när vi färdats efter områdets skogsvägar. Många av oss har även undrat vad en besparingsskog är? Här kommer en liten historik som kanske bringar lite klarhet.

Särna-Idre Besparingsskog bildades i slutet av 1800-talet för att främja samhällsutvecklingen. Tack vare besparingsskogen gavs möjlighet till en positiv samhällsutveckling och sockenborna och bygden kunde resa sig ur den besvärliga fattigdom som härskade under nödåren på 1800-talet.

Vid storskiftet som skedde under senare delen av 1800-talet inom Kopparbergs län, avsattes på förslag av länsstyrelsen samt beslut av Kungl Maj:t vissa

delar av avrösningsjorden inom Älvdalen, Särna, Idre, Orsa, Lima, Transtrand, Svärdsjö, Enviken och Svartnäs - i regel en tredjedel - av de socknarna tilldelade skogsanslagen som besparingsskogar för de vederbörande socknemännen gemensamt. Dvs. de berörda jordägarna samögde den jorden.

Särna-Idre Besparingsskog bildades 1879 och består av cirka 43 000 ha skogsmark

Skogsmarken är belägen mellan Fuluälven i väster och en linje i öster mellan Älvdalens sockenråd strax nv om Rånäs i söder till vattendraget Hållflokällan i norr samt mellan Hållflokällan och Fuluälven i norr och längs älvdalsråd mot transtrandsråd i söder.

Besparingsskogen är högt belägen, ca 550 meter över havet, med toppar uppemot 800 meter och består av cirka 70 procent produktiv skogsmark. Skogsvårds- och vägarbeten under 1900-talet har inneburit en märkbar tillväxtökning och ett omfattande vägnät till nytta för en fortsatt positiv samhällsut-

veckling inom Särna och Idre socknar även i framtiden.

Sedan 1974 samarbetar man inom Särna-Idre Besparingsskog med Älvdalens Besparingsskog inom förvaltning och administration.

Särna-Idre Besparingsskog har idag en egen skogvaktare stationerad i Särna, Lena Leonardsson, som tillsammans med förmanen Knut Eriksson och anställda samt entreprenörer sköter de skogliga och vägliga arbetsuppgifterna.

1994 lades Besparingsskogens egen verkstad och vägavdelning ner och idag sköts allt på entreprenad av i första hand lokala entreprenörer.

För att fortsätta tidigare generationers fina arbete med utveckling av Besparingsskogen togs det fram en ny skogsbruksplan 2001, den nya skogsbruksplanen möjliggör ett ännu mer miljöinriktat skogsbruk med högre avkastningar och bibehållen vacker natur. □

Walls Grus, Åkeri och Entreprenad AB, Särna

Hyr en vedeldad pool till partyt!

GRUS, GÅRDSGRUS
SAND direkt till din tomt eller bygge.
CHAKTNING
GRÄVNING
PLANERING

UTHYRNING: skotrar, pulkor, kälkar, kläder och vedeldad pool.
SERVICE OCH FÖRSÄLJNING: skotrar - Yamaha, nytt & begagnat.

Tel. 0253-310 77 • Mobil. 073-08 55 602
hem.passagen.se/skoterturer

Två nya naturreservat på gång

Källa: DD

Nu är Länsstyrelsen i slutfasen av bildandet av två nya naturreservat i Älvdalens kommun.

Skogsområdena är cirka 1140 respektive 180 hektar stora.

Bredåsen är det större området och ligger drygt 2,5 mil västnordväst om Idre och sträcker sig till norska gränsen. Bredåsen består till stor del av mager och lågvuxen tallskog.

Hälften av området ligger över den fjällnära gränsen. I Bredåsen finns urgamla torrakor och lågor samt

många spår av skogsbränder. Det finns goda förutsättningar för stor artrikedom, och syftet med att skydda området är att bevara den biologiska mångfalden.

Delar av Bredåsen är också utpekade som särskilt bevarandeeområde inom Natura 2000 och kommer att bidra till att uppnå gynnsam bevarandestatus för naturtypen västlig taiga.

Floj är det mindre området och ligger cirka tre mil västnordväst om Älvdalen, och består till största delen av mager, lågvuxen och tydligt brandpåverkad tallskog. Skogen omges av myrar och har en hög och

jämn luftfuktighet. Även här i Floj finns goda förutsättningar för stor artrikedom. Dessutom finns här också ett kulturellt värde i den gamla fäboden Floj som ger reservatet dess namn och de fångstgropar som finns runt den.

Länsstyrelsen vill nu skydda områdena från skogsbruk och exploatering. Förslaget är ute på remiss och nu efterfrågas bland andra kommunens synpunkter på de nya naturreservaten.

SNUS som värnar skog

Källa: FK

Nu då antalet naturreservat i Dalarna växer och då är det i Idreområdet som merparten av de nya naturreservaten skapas. Totalt ska 50 nya reservat skapas i länet, varav 30 hamnar i Älvdalen.

Det är skyddsvärda skogsområden som nu Sveaskog avsatt som nu får status av naturreservat. SNUS-projekt kallas det och omfattar statliga naturskogar och urskogsartade skogar. Närmast på dagordningen ligger nu 24 reservat för godkännande. Utav dessa 24 reservat återfinns tolv i Idre, de övriga kommer vid ett senare tillfälle.

Inga begränsningar för ortsbefolkning och turister

Älvdalens nya kommunstyrelse har ställt sig till positiva till de föreslagna skötselplanerna, men kräver också att inga ytterligare begränsningar ska drabba de nya reservaten.

Kommunstyrelsen har beslutat att svara positivt på länsstyrelsens remiss för de nya reservaten och deras framlagda skötselplaner. Kommunen gjorde ett viktigt förtydligandet att inga begränsningar för jakt/fiske och skoterkörning, samt att möjligheterna till mark för renbete måste beaktas.

Kommunstyrelsens Lisbeth Mörk-Amnelius påpekade också att det även ska finnas möjlighet för betesrätter i fäbodan där fäbodbruk bedrivs. Kommunstyrelse beslöt att svara på remissen med det tillägget. Det tillägget gäller för samtliga de 24 i det så kallade SNUS-projektet, men även för de två naturreservat som ska bildas vid tidigare nämnda Floj, respektive Bredåsen.

Miljonerna regnar över Idre

Källa: FK

Idreområdet har beviljats regionalt investeringsstöd på 11,56 miljoner kronor i för två stora projekt. Idre Fjäll har fått 8,56 miljoner kronor i stöd för en satsning på en utveckling av fjällets ostsida med nya liftar och en toppstuga. Samtidigt har Idre Golf- Ski & Spa beviljades tre miljoner kronor för nio nya hål på Idre golfbana.

När det gäller Idre Fjäll handlar investeringsstödet om bidrag till planerade investeringar i snökanoner liftar, och en toppstuga.

- Jag är mycket glad över det här beskedet. Vi har fått tio procent av våra planerade investeringarna i det här projektet, säger Idre Fjälls VD Jocke Johansson.

- Nu kommer vi att ha ett styrelsemöte inom kort för att kunna gå vidare, på mötet kommer vi att gå igenom hela projektet säger Jocke Johansson.

Projektet på Ostsidan handlar om en knapplift och en ny sexstolslift samt i ett nytt skidområde, men även snökanoner. I projektet ingår även en toppstuga.

Även Idre Golf- Ski och Spa beviljades tre miljoner för utbyggnaden av golfbanan med nio nya hål.

- När det gäller Idre golf- ski och spa så beviljar vi investeringsstödet för utbyggnaden av själva golfbanan, men inte för boendet, säger Göran Lättman som är enhetschef för Företagsstöd på Tillväxtverket.

FAKTA REGIONALT INVESTERINGSSTÖD

Regionalt Investeringsstöd beviljas av Tillväxtverket samt av vissa länsstyrelser/regionförbund och kan lämnas till företag i geografiskt avgränsade områden. Syftet med stödet är att främja en hållbar tillväxt i stödföretagen och därmed en hållbar regional utveckling.

Bild nedan: Urskog. Foto: H. Forslund

Floj Fäbodan - en av de cirka 10 fäbodan som under sommartid fortfarande är i bruk i området kring Älvdalen.

Möjligheter finns till övernattninng och att delta i sysslorna. Smaka nykärnat smör, messmör och mesost mmm så gott.

Kurvans TYG & KLÄDER
IDRE 0253-205 04

Välkommen till vår stora butik!
Kläder och tyger i mängder!

Hos oss hittar du tyger i alla smaker • Vi syr gardiner på beställning
Kläder för dam, barn, herr • Snösmucken • garn mm.

Välkommen till vår butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar • skor mm.

0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

Fjätervålen

toppen i Idrefjällen!

VÄLKOMMEN TILL BACKEN!

- 317 meters fallhöjd • toppen 1002 m.ö.h
- 18 nedfarter • längsta nedfart 3000 meter
- Godkända pister för internationella tävlingar
- Barnområde med snäll backe och lift

VI HAR ÖPPET DAGLIGEN

från 10 december t.o.m. 25 april i skidbackar, butiker, skidskola och världshus.

ONSDAGSKVÄLLAR

öppet till 19.00 i backe och Skidshop och kvällsmys med Tacobuffé i Världshuset.

IDREPASSET

Områdeskortet gäller både på Idre Fjäll och Fjätervålen. Ger dig tillgång till 59 pister!

LADDA SKIDPASSET DIREKT

på www.fjatervalen.se, senast 20 minuter innan första åket och ge dig direkt ut i backen!

FAMILJELEKTION

Utveckla åkningen tillsammans och ha dubbelt så skoj i backen. Er privata tränare ger åktips för vars och ens nivå!

GRATIS SKIDTEST

Måndagar kl. 13.30

GE GAMLA SKIDOR EN NY CHANS

I vår skidverkstad finns gedigen kunskap och moderna maskiner, vi slipar och vallar till bästa möjliga.

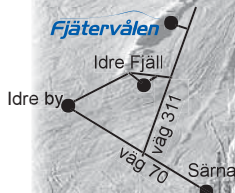
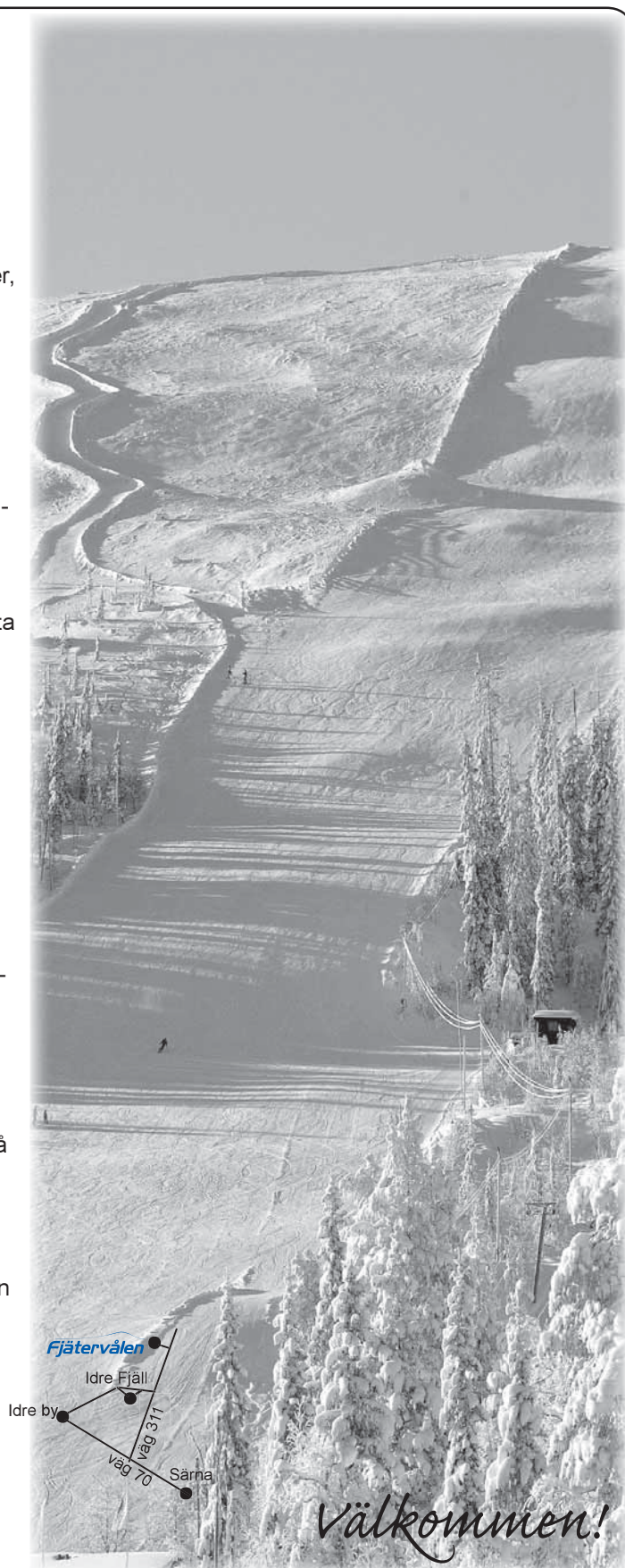
GOTT OCH MYSIGT

Välkommen in i värmen när det är dags för fika och lunch och när du vill vila benen framför brasan i en "soft after ski". Fjätervålen Världshus erbjuder också Tacobuffé och Viltkvällar med lokala läckerheter från skogens skafferier.

ALLT TILL MIDDAGEN

t ex närproducerat som ren, röding och getost och en hel del annat hittar du i vår Närlivsbutik.

Öppettider: (längre öppethållande efter 1:a feb)	0253-
Skidbacken kl. 9.00-15.00 (16.00)	Tel 211 40
Skidshop kl. 8.30-15.30 (17.00)	Tel 211 41
Skidskola	Tel 212 06
Världshus kl. 10.00-16.00 (17.00)	Tel 212 74
Närlivs vard kl. 10.00-18.00	Tel 210 34
sön-/helgdag kl. 12.00-18.00	

ÖDEMARKSBYGDEN

Den avlägsnaste delen av fjällskogsbygden här uppe har alltid fascinerat mig, men på något känts lite onåbar. Den har bara funnits där, vacker, oändlig, spännande, oförståelig och lite skrämmande. Något jag såg i fjärran från någon fjälltopp.

Det var innan jag för några år sedan kom i besittning av ett exemplar av Tomas Ljungs bok "Ödebygdsminnen". En bok som jag berättade om i förra numret av tidningen. Denna bok öppnade den vilda och nästan öde fjäll- och skogsvildmarken för mig.

Boken satte namn på platser, placerade ut gamla fjällgårdar, jaktkojor, stigar och några generationers bosättare. Fyllde sedan på med historik, händelser, historier och människoöden.

Plötslig var det inte bara en enorm ouppnåelig, anonym yta av skog, fjäll, sjöar, bäckar, åar, hedar, och myrar - långt borta! Nu steg det fram en spännande fjäll- och skogsvildmark med stigar, djur, människor, händelser och full med historia.

Hans

Jag låter här sommaren lämna plats för vintern med ett fantastiskt vackert skrivet prosastycke ur boken Ödemarksminnen av Tomas Ljung.

Text Tomas Ljung. Foto: H Forsslund

Fjällvindens förord

Eller...

Ödemarksbygden väntar vinter

Genom fjällvildmarken drar en vind. En alldeles vanlig senhöstvind, bitande kall och med en doft av ovillkorlig vinter.

Den har fötts på de kala hedlanden i norr, vuxit sig starkare i det frusna sjölandet och har stängt sig stursk mot de kullriga höjderna i söder.

Nu har den tryckt sig upp mot passen och tumlat åstad genom tränga dalfjällen för att till slut ohejdat bryta fram över de kala höjdriggarna. Där ett nytt land breder ut sig nedom fjällets fötter.

Från höglanden i norr och nordväst kommer vintervinden till bygden denna november eftermiddag. Den sveper ned genom ravinerna river loss de sista löven. I den översta björkskogen och far tjutande genom blockbran-

ternas hålor. Ned för slutningarna och ut över det flacka myrlandet virvlar fjällvinden, föser den första höstsön framför sig över tysta tjärnar och jagar vidare bort genom de glesa moarna. Lo och mård trycker i sina gömslen i den suckande och knakande gammelskogen.

Ett ensamt hickande skratt dör bort i den skymmande dagen. Sedan hörs åter bara vinden i riset, i videsnären, i rotvältor och torrskator.

Ned genom den breda dalen drar fjällvädret. Hoar i de gamla knipholkarna vid stranden, risslar vasst i den oslagna starren, knirkar till i båthusets skeva dörr och frasar mot det grå timret i härbrets nordvägg.

Och där är stugan. Torrnsö prasslar mot de svarta rutorna och ett tomt eko klagar till i skorstenspipan. Gräsruiggarna på tunet darrar till sedan länge döda och alabastervita. Redan när de första stjärnorna tänds

DE SISTA NYBYGGARNA

Högst upp i Dalarnas fjälltrakter finns en skogsbygd. Så högt upp att den inte fått något bestämt namn. Nor i Marsjen eller Ovanskogs säger de bofasta i Särna, Idre och Hede, lite svävande och kanske aningen nedlatande. Duppen ourjel har samerna brukat kalla trakten, vilket betyder ungefär "där nere i söder". Ödebygden fick landet heta när ödebygdsvägen drogs fram mellan valarna och gjorde ett väglöst land något mindre väglöst. Men öde blev bygden först när folket följde vägen bort och aldrig vände åter.

Det börjar bli ett tag sedan. Men Ödebygden ligger kvar där, nord i marken, någons ovanskogs, duppen ourjel. Med minnen från de människor som med getter och yxor skapade en hembygd av urskogar och ändlösa myrland. Glesast bland glesbygder, men likväl en bygd. Med ett folk som brydde sig mer om myrhö och tjära och renlav än om äpplen och kafferep och biobesök. Ett folk som utan att veta om det utförde den sista kolonisationsgärningen på självhushållningsgrund i Norden. Och som under några generationer var bönder i Sveriges kärvaste klimat, i vårt lands högst belägna bosättningsområde, mellan sju- och åttahundra meter över havet. Deras gärning liknar ingen annan.

Att dessa människor till sist bröt upp är inte förvånande. Men att deras minne skall sjunka i glömska är onödigt. För Ödebygden ligger fortfarande där och drömmar om dem. Om nio boplatser med tolv gårdar Nord i Marken.

Långt nere i söder och högt ovanskogs.

har fjällvinden dragit förbi och vidare. Den har lämnat efter sig ett tunt lager av snöpuder på förstutrappen och ett övertygande löfte om mer.

Och mildals Omkring, bland moar och kölar har, den letat sig in under grundstenar och gamla timmersyllar, klämt sig genom rester av sommarlagårdar och vinterstall, blåst rakt genom glesa tak och vinda väggar; snott fram över tomma brunnar och mossiga grunder.

Den har yrt förbi ensliga lador och flottarkojor och vitmenat fåbodvallar; slättermyrar och fångstplatser. Och den har bringat sitt bud till båtlänningar och kätatomter.

Men ingenstans i denna bistra novemberväll tänds något ljus i fönstret. Inga rökar stiger ur spispiporna, inga kor tuggar i de varma båsen och inga hundar skäller mot den svarta skogen och håller den stora tystnaden borta.

Inte en enda människa stampar av sig snön eller slamrar med hinkar i skumrasket. Ingen huggar ved ingen haspar dassdörren eller ropar in katten.

I hela den milsvida fjällbygden står inte än enda människa denna kväll och ser upp mot Karlavagnen och drar in den starka doften av vinter i näsan.

För detta är ödemarksbygden.

Tomas Ljung

Kringelfjords — Nytt

Förenings- nyheterna

Nu har ett halvår gått sedan senaste föreningsrapporten.

Det har väl inte hänt så väldigt mycket sedan sist, men lite finns det i alla fall att berätta och informera om.

ÅRSMÖTET

Var mycket välbesökt, (45 pers) vilket är både trevligt och inte minst viktigt när det gäller att kunna vara delaktig i områdets framtid.

DRIFTSENHETERNA / VA-verk

Våra driftsenheter har fungerat väl under perioden och att vårt ekonomiska resultat varit positivt.

INFARTSVÄGEN

Vi har fått möjlighet att förbättra en del av infartsvägen (1200m) till Kringelfjorden genom att Svevia (Vägverket) avslutade sitt arbete på RV70 mot Särna.

På ett föredömligt sätt kunde vi genom ett snabbt och handlingskraftigt sätt från vår kassörs sida utarbeta en kalkyl som kunde lösa finansieringen dels med egna fondmedel och ett mindre banklån.

Detta utan att medlemsavgiften behövd påverkas. Stort tack till alla inblandande.

i övrigt har tillfartsvägen hållit bra under alla år, trots att vägbeläggningen består av oljegrus. Har vi tur kanske vägen håller 5-10 år till, men det hänger nog mest på hur mycket timmerbilar som kommer att använda vägen framöver.

SKID/PULKABACKE/LEKPLATS

På mötet efterlystes en samlingsplats för områdets ungar och dit föräldrarna kan dra iväg med barnen. Ett förslag var att göra en härlig skid- och pulkabacke uppifrån Näverbäcksvägen (mellan fastigheterna 76-77) och ner i dalen vid Stortjärnsringen. Bl.a. måste en del träd då gallras ut.

Förslag på en sommarlekplats vid "brasplan" (där nyårsbrasan och en slogbod finns) kom också upp. Förslaget gällde att man rensade bort slyn på planen, göra en sandlåda och eventuellt inköpa en gung/lekställning av godkänd säker typ att sätta upp på mjukt sandigt underlag. Det kan vara trevligt att få ett mål att dra iväg med barnvagnen till sommartid och kanske grilla en korv med barnen.

Rolf Linberg lovade utreda saken.

Dessa trivselförbättringar ska om möjligt genomföras under vinter/sommarperioden 2011.

FRIGGEBODAR

Det blev en genomgående diskussion om uppförande av friggobodar och vad som gäller.

Rolf Lindberg åtog sig att sammanfatta det hela. Vad som gäller finns att läsa i bilagda informationsblad.

SLYRÖJNING EFTER KRINGELFJORDSVÄGEN

Det hade inkommit synpunkter på avverkning av skog inom området. Information gavs om vad som gäller från den arbetsgrupp som tidigare utsetts.

Röjningsarbete av skog och röjningsarbete har genomförts planligt under perioden i första hand utefter Kringelfjordsvägen.

Slyröjning förhöjer områdets attraktion för både oss boende och hyresgäster. Om alla vi husägare hjälptes åt att slyroja och ta bort småplantor i närområdet och parkmark så får vi ett ljusst och trevligt område.

NÄSTA ÅRSSTÄMMA

kommer att äga rum i Bystugan den 10 september 2011 kl 09.00

MÖTESPROTOKOLL

När det gäller mötesprotokoll, bokslut och debiteringslängder hänvisar vi till medlemsidorna på hemsidan: www.kringelfjordens-stugby.se

Vinterväghållet

Vinterväghållet förra vintern blev betydligt bättre än vintern innan. Vi hoppas att vi även i vinter skall kunna hålla samma nivå. Speciellt inom stugbyn var man betydligt nöjdare än året innan

Fryskador-elslingor

Det blev i våras återigen några som drabbades av frysta vattenledningar. Vi försöker varje år att sätta på elslingorna i god tid innan tjälren när ner till vattenledningarna. Då eluppvärmningen är en rätt stor kostnad för stugbyägarna, så har vi inte velat slå på för tidigt.

NYÅRSBRASA

med glögg och korvgrillning blir det som vanligt kl 17 på nyårsafton.

Foto: G.Eriksson

Inför denna vintersäsong testar vi en ny variant av uppvärmningen.

Vi kommer att slå på värmen tidigare men i gengäld kommer strömmen att i intervaller slås på och av med hjälp av en timer, tex. På 5 min, av 5 min, på 5 min osv. På så sätt tror vi att vi kan ha en fungerande värmeslinga påslagen under en längre tid utan att elförbrukningen ökar.

Skidspåren

Vi hoppas kunna hålla skidspåren uppkörda i lite större utsträckning i vinter. Få se om vi även kan få milspåret uppkört i vinter. Markförutsättningarna är i alla fall bättre i år än tidigare. Under årsmöteshelgen var vi totalt fjorton glada och arbetsvilliga personer som tillsammans med de idoga grabbarna i på "På spåret Gruppen" som drog ut efter milspåret med motorsågar, spadar och spett.

Vi tog bort stubbar och stenar, bygde en "bro" över en liten myr med kallkälla som har svårt att frysa till. Så nu hoppas vi att vi i vinter även skall skall kunna köra upp milspåret.

Nyårsbrasan

Nyårsbrasan brukade vara Göran Erikssons speciella ögonsten. Göran finns tyvärr inte längre bland oss, men nyårsbrasan den skall brinna.

Vi har pratat med Göran Edlund i stugbyn som lovade att ta ansvar för att Nyårsbrasa med glögg och korvgrillning blir av traditionsenligt kl 17 på nyårsafton. Göran skulle även prata med de övriga som har hjälpt till tidigare år.

Ny postlådesramp

Ingen har väl kunnat undgå att se den nya postlåderampen i Dalastil.

Det var ett av Göran Erikssons sista projekt. Ett projekt som inte hann längre än till en ritning. Göran Edlund i stugbyn tog på eget initiativ och förverkliga postlådeprojektet i somras. Snyggt eller hur!

Större utskriftsvänlig väg/områdes-karta på hemsidan har efterlysts.

Kommer snart att finnas på plats.

**- EN RIKTIG
HÄRLIG
VINTERSÄSONG**

- önskar Rolf, Hans och styrelsen dej och de dina.

Besök gärna vår hemsida för fortlöpan information

www.kringelfjordens-stugby.se

Foto: H. Forsslund

hemma

Det kompletta Bygg- och Järn-
varuhuset med de BÄSTA priserna!

Snabbt • Smidigt • Enkelt

I våra varuhus hittar Du allt
från grund till skorsten!

Alltid massor av bra
erbjudanden i butik!

6 månader
räntefritt med
GE Money
bank

BYGGMATERIAL
FÄRG • KÖK • KAMIN
BADRUM • FÖNSTER
DÖRRAR • KYL • SPIS
DISK • TVÄTT • TORK
FRYS • VÄRMEPUMP

Idre BYGG & JÄRN
TEL: 0253-707 80

När du handlar hos oss får du alltid låna släpvagn gratis.

ABRIS SJÖ & SNÖ — butik och service — torget SÄRNA

Husqvarna

YAMAHA

En bra vinter kräver HUSQVARNA SNÖSLUNGOR

*Snöskoter, fyrhjulingar,
släpvagnar, båtar, båtmotorer,
motorcykel, motocross, moped,
trädgårdsmaskiner, tillbehör
samt service och reparationer.*

Yamaha
APEX-SE

Yamaha
FX NYTRO RTX

— VÄRST i klassen —

Kom in och se 2011 års modeller

ABRIS SJÖ & SNÖ

Since 1981

■ MORA 0250-59 35 00 LEKSAND 0247-346 32 SÄRNA 0253-100 10 ■